

TEGEVUSARUANNE 2025 JA TEGEVUSKAVA 2026

Hea lugeja,

2025. aasta oli sisukas ja sündmusterohke aasta, mille keskmes oli suuresti koostöö laiendamine Eestis ja välismaal, sh Eesti ülesastumine peakülalisena Bologna 62. rahvusvahelisel lasteraamatumessil (BCBF) ning panuse andmine Eesti Raamatu Aasta tähistamisse. BCBF on vanim ja suurim lastekirjanduse sündmus, mis toob igal kevadel kokku kümned tuhanded lasteraamatute autorid ja tegijad üle maailma. Messil on kaks peasuunda – anda ülevaade lastekirjanduse kultuurilisest mitmekesisusest ja illustratsioonikunsti trendidest ning arendada valdkondlikku äritegevust, viies kokku autorid, agendid ja kirjastajad. Tegemist on eelkõige pildiraamatute messiga, mille fookuses on illustratsioon ja raamatukunstnike looming ning see on avatud vaid professionaalidele. Eesti on BCBFil osalenud 15 aastat eesmärgiga tutvustada algupärast lastekirjandust ning luua koostöösuhteid raamatute ilmumiseks välisriikides. 2021. aastal alustasime ettevalmistusi Eesti astumiseks peakülalise rolli ning 2025. aasta kevadel sai see teoks. Mahukas programm sisaldas üle 25 sündmuse, sh illustratsiooni- ja raamatunäitusi, autorite esinemisi ning arutelusid ja töötubasid. Messi peahallis tervitas külastajaid Eesti 40 tippillustraatori loomingut tutvustav pildi- ja raamatunäitus ning Bologna linnasüdames oli avatud Bianka Soe kureeritud Eesti illustraatorite ja animaatorite ühishäitus „*Cittadini Creativi*“. Kõikidel nendel ettevõtmistel oli üks siht – aidata meie autoritel jõuda oma loominguga rahvusvahelisele turule. Nii suure ettevõtmise saaki korjame alles aastate pärast, kuid võrgustumine jätkub ning uuel aastal on fookuses Aasia turud, kus huvi Eesti lastekirjanduse vastu on kasvav.

Tutvustada saab seda, mida sul on ja rõõm on tõdeda, et Eesti lastekirjandus on jätkuvalt heas seisus ning lõppenud aastal ilmus rohkelt kvaliteetset laste- ja noortekirjandust. 2025. aastal avaldati lastele 725 teost, sh 216 algupärandit ning 509 tõlkeraamatut. Keskuse südameasi on viia need raamatud lasteni üle Eesti ning äratada neis lugemishuvi. Meie parimad partnerid selles töös on rahvaraamatukogud ja haridusasutused. 2019. aastal käivitunud laste lugemisprogramm Lugemisisu on saanud hoogu juurde ning sellega on tänaseks liitunud üle 200 raamatukogu. Seitsmendal hooajal osales programmis 9014 last ja raamatukogudes korraldati programmi raames 2230 üritust. Programmi tagasiside on jätkuvalt kõrge SI 77%, RI 9,2. Eesti Raamatu Aasta raames valmis programmis osalejatele teematund, mis jutustab läbi aktiivse tegevuse meie raamatuajaloo tähtsamaid sündmusi, kirjasõna muutumist ning lastekirjanduse tekkelugu.

Aasta tõi kaasa uusi koostööalgatusi - Eesti Pangaga alustasime Sipsiku viimist 2-eurosele käibemündile, Eesti Keele Instituudiga algas koostöö keeleõppeprogrammi Keelesamm raames ning panime õla alla teist korda toimunud Tartu illustratsioonifestivalile TIF.

Rõõm oli ise jagada ja osa saada meie valdkonna autorite tunnustamisest. Neljandat korda andsime välja Edgar Valteri nimelise illustratsioonipremia, mille pälvisid Catherine Zarip ja Marja-Liisa Plats. Rahvusvahelist tunnustust pälvisid Triinu Laan, Marja-Liisa Plats, Joonas Sildre, Leelo Tungal, Kairi Look, Anne Pikkov, Ulla Saar, Mari Teede. Kaks eesti lasteraamatut jõudsid maailma lastekirjanduse paremikku tutvustavasse kataloogi „*The White Ravens*“.

Keskuse külastatavus oli jätkuvalt suur ning tagasiside hinded teenustele ja sündmustele kõrged. Suur tänu kõikidele, kes on meie kaasteelisteks lastekirjanduse loomisel ja kirjanduselu korraldamisel.

Triin Soone, keskuse direktor

SÜNDMUSED 2025

- 10.01. Aasta Rosina auhinna pälvisid Anti Saar ja Marja-Liisa Plats raamatuga „Härra Haraldi unistuste aed“ ning õpetaja auhinnaga „Lugejate aasta“ tunnustati Püha Johannese Kooli õpetajat Kristiina Orglat
- 24.01. Raamatuarvustuste kirjutamise võistluse Kapsas võitjate autasustamine
- 30.01. Eesti kirjanduse päeva tähistati ülemaailmselt Jaan Rannapi „Nublu“ lugemisega
- 5.02. Ilon Wiklandi nimelise noore kunstniku preemia pälvis Mirel Kallas Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumist
- 6.02. Eesti raamatukunstnike illustratsiooninäituse „Terves kehas terve vaim“ avamine ELKis
- 7.02. „25 kauneima Eesti raamatu“ ja „5 kauneima Eesti lasteraamatu“ väljakuulutamise Tallinnas Kirjanike Majas, keskuse eripreemia pälvis Veronika Kivisilla ja Eike Ülesoo raamat „Prügikasti pühapäev“
- 12.02. Triinu Laane ja Marja-Liisa Platsi „Luukere Juhani juhtumisi“ tunnustati Ameerika Ühendriikides Batchelderi auhinnaga
- 24.02. Jaanus Vaiksoo pälvis Valgetähe V klassi teenetemärgi
- 25.02. Joonas Sildre „Kahe heli vahel“ võitis PubWest Book Design Awards 2024 kuldauhinna
- 28.02. Ingrid Teder pälvis tiitli „Aasta lasteraamatukoguhoidja 2024“
- 28.02. Loovkirjutamise koolitus Anti Saare juhendamisel
- 4.03. Lastekirjanduse aastakoosolek, kuulutati välja möödunud aasta head laste- ja noorteraamatud, Muhvi auhinna pälvis ajakirjanik Reet Weidebaum, meediaväljaannetest tunnustati ajakirja Hea Laps
- 7.03. Algupärase noorteromaani võistluse võitjate autasustamine, esikohta jagasid Kristi Piiper ja Hugo Vaher
- 31.03. – 3.04. Eesti oli peakülaline 62. Bologna rahvusvahelisel lasteraamatumessil Itaalias
- 14.03. Raamatud „Härra Haraldi unistuste aed“ (Anti Saar, ill. Marja-Liisa Plats), „Natuke suur“ (Kairi Look, ill. Anne Pikkov) ning „Ita ja Piuks“ (Ulla Saar) valiti Bologna BRAW „Amazing Bookshelf“ valikusse
- 14.03. Triinu Laan pälvis Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali aastaauhinna raamatuga „Poiss ja papa“
- 22.03. Jutuvestmiskonkursi „Räägi mulle üks lugu“ võitjate autasustamine
- 2.04. Avati Eesti illustratsiooninäitus „Cittadini creativi“ Bologna Palazzo d'Accursios, Itaalias
- 2.04. Rahvusvaheline lasteraamatupäev, Ilmar Tomusk pälvis Tallinna Keskraamatukogu Järje Hoidja auhinna raamatuga „Matemaatiline sõber: Uus õpetaja“
- 10.04. Noortekirjanduse päev Tallinna Keskraamatukogus, Margus Karu noortekirjanduse auhinna sai Ene Sepp raamatuga „Eestluse valem“
- 16.04. Algupärase lastekirjanduse päev „Põlvkonnad, koolkonnad ja hingesugulased meie laste- ja noortekirjanduses“ Tartu Linnaraamatukogus
- 23.04. Lapsepõlve auhinna (Tartu lastekirjanduse auhind) pälvis Triinu Laan raamatuga „Poiss ja papa“
- 28.04. Leedu kunstnike Lina Dūdaitė ja Marius Jonutise illustratsiooninäituse avamine
- 3.05. Üleriigiline 3.-4. klasside õpilaste kirjandusmäng, võitis Läänemaa võistkond
- 9.05. Triinu Laane „Luukere Juhani juhtumised“ pälvis Itaalia lastekirjanduse auhinna Andersen Prize
- 16.05. K. E. Söödi nimelise lasteluuleauhinna pälvisid Doris Kareva ja Regina Lukk-Toompere raamatuga „Puhas lora“
- 17.05. Muuseumiöö programm keskuses
- 17.05. Muinasjutukonverents „Muinasjutuvägi: muinasjutt seob ilma ühte“ Haapsalus
- 31.05. Balti riikide kauneimate raamatute konkursi võitsid Kairi Look ja Anne Pikkov raamatuga „Natuke suur“
- 19.-21.05. Jaanika Palm, Mari Niitra ja Ave Mattheus esinesid rahvusvahelisel konverentsil „Lapse ja Läänemere kujutamine kirjanduses“ Rootsis
- 20.05. Hugo Vaher, Reeli Reinaus ja Urmas Viik lastekirjanduse kevadtuuril Valgamaal

28.05.-1.06. HeadRead kirjandusfestivali lasteprogramm ELKs, esinesid Sanne Rooseboom ja Mark Janssen Hollandist, Riikka Jäntti Soomest ning Katie Kirby Inglismaalt

6.06. Ernst Enno 150. sünniaastapäeva kirjanduspäev Haapsalus

7.06. 33. Sten Roosi muinasjutuvõistluse võitis Jako Joonatan Tereping Palivere Põhikoolist

19.06. Narva lastekirjanduse residentuuri ja stipendiumi konkursi võitsid illustraatorid Helena Pass (Eesti) ja Bomi Son (Lõuna-Korea)

1.07. Rahvusvahelise illustratsiooninäituse „Sea Change. Muutuste meri“ avamine ELKs

15.07. Kairi Look esines White Ravensi rahvusvahelisel lastekirjandusfestivalil

24.07. Illustratsiooninäituse „Lugude linn“ avamine Eesti Rahva Muuseumis

7.08. ELK lasteprogramm Pärnu kirjandusfestivalil

3.09. XXII üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev Viljandi raamatukogus

8.-21.09. Joonas Sildre „Kahe heli vahel“ esitlustuur Ameerika Ühendriikides

9.09. Eesti illustraatorite ühisnäituse „Mükoloogia ehk seente salajane elu“ avamine ELKs

10.09. Triinu Laan pälvis Bernard Kangro kirjanduspreemia

12.09. Algas Lugemisiu programmi 8. hooaeg

13.09. Lastelugude laat Kirjandustänav festivalil Kadriorus

14.09. Lasteprogramm Pika tänav festivalil

18.09. Catherine Zarip ja Marja-Liisa Plats pälvisid Edgar Valteri illustratsioonipreemia

19.09. Laste- ja noortenäidendite võistluse võitis Oliver Issak näidendiga „Omadega soos“

4.10. Tartu Illustratsioonifestival TIF

7.10. Anu Kalm, Ilmar Tomusk ja Kadri Hinrikus ELKi sügistuulil Järvamaal

8.10. Triinu Laane ja Marja-Liisa Platsi „Luukere Juhani juhtumised“ jõudis Kirkuse kirjandusauhinna finaali

13.-18.10. Laste ja noorte kirjandusfestival LUUP

16.-19.10. Eesti lastekirjandus Frankfurdi raamatumessil. Kataloogi „*The White Ravens*“ valiti Eestist Tiiu Kitsiku „Me kolime ära“ ning Kairi Loogi ja Anne Pikkovi „Natuke suur“

17.10. Ettelugemise päeva tähistati eesti lastekirjanduse proosaklassika lugemise ja illustreerimisega, sündmusest toimus otseülekanne ERRi kultuuriportaalil

18.10. Üle-eestilise 4. klassi õpilaste ettelugemisvõistluse võitis Doora-Lea Pöder Kaarli Põhikoolist

20.10. Seminar „Laps kirjanduses 13. Vete lood: sinihumanitaarne pilk lastekultuurile“ koostöös Eesti TA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskusega ELKis

20.10. Leelo Tungla „Seltsimees laps ja suured inimesed“ pälvis Poolas Natalja Gorbanevskaja nimelise lugejaauhinna

24.10. Loovkirjutamise koolitus Eia Uusiga

8.11. Keskuse suur perepäev

10.11. Põhjamaade kirjandusnädal, kohtumine fääri kirjaniku Rakel Helmsdaliga

13.11. IBBY sügisõhtu, Paabeli torni auhinna võitjate väljakuulutamine

17.11. Loomekonkursi „Põlvepikuraamat“ võitjate väljakuulutamine

26.11. Esseekonkursi „Puhast toit põllult taldrikule“ võitjate autasustamine

1.12. Leedu raamatukunstinike illustratsiooninäituse „Talvemaastikud“ avamine

12.12. Vabariigi Presidendi kantselei ja diplomaatilise korpuse jõuluüritus

ORGANISATSIOONI JUHTIMINE. RESSURSID

Keskuse strateegilisi eesmärke, tegevusi, mõõdikuid ja ressursse käsitletakse kolme teenusvaldkonna lõikes: lastekirjanduse arendamine, populariseerimine ning rahvusvahelistumine. Arengueesmärke sai täidetud kõiges kolmes valdkonnas, kuid seoses Bologna rahvusvahelise raamatumessi peakülalise rolliga oli 2025. aastal suurim rõhk rahvusvahelistumisel. Samuti oli fookuses Edgar Valteri pärandiga seonduv. Pärandi korrastamist tehti oma personaliga ning täiendavaid ressursse ei kaasatud.

Nõukoda

Keskuse nõukoda 2025. aastal täiskoosseisus ei kogunenud, kuid mitmed nõukoja liikmed olid vastavalt nende kompetentsidele kaasatud erinevatesse projektidesse.

Edgar Valteri pärandi nõukoda jätkas samas koosseisus ja kogunes 2025. aastal 3 korda (08.01, 03.06, 26.11.). Nõukogu laual olid mitmed olulised Valteri pärandiga seotud küsimused nagu autoriõigus ja litsentsilepingud, pärandi osaks oleva kinnisvara haldamine ning vallasvara hoiustamine ja realiseerimine ning pärandi tulevikuvision.

Personal

2025. aastal töötas keskkuses 19 inimest. Toimusid mitmed personalimuudatused, mis tulenesid töökorralduse muudatustest. Koondati kunstieksperti ametikoht ja loodi näituste koordinaatori ametikoht.

Avalikud konkursid viidi läbi raamatukogu juhataja ja näituste koordinaatori ametikohtadele. Lugejateeninduse konsultandi ametikohal vahetus töötaja ning koostöö koordinaatori ametikoht jäi aasta lõpus vakantseks.

Töötajad osalesid vastavalt võimalusele erialastel koolitustel. Esinemisuskuste, kunstiteraapia, küberturvalisuse ja tuleohutuse teemalised koolitused toimusid ülemajalistena.

Töötajate terviseedendamise kulusid kaeti 100 euro ulatuses kvartalis, aastane summa oli 400 eurot töötaja kohta. Võimalust kasutas 18 töötajat. Töötajatel oli võimalus vaktsineerida gripi vastu.

Eelarve

Keskuse 2025. aasta eelarve tulud (koos käibemaksuga) olid planeeritud 1 036 427 eurot, millest riigitoetus oli 984 427 eurot ning omatulu planeeriti 50 000 eurot. Omatulu planeerimisel oli aluseks tasuliste püsitenust prognoos. Vahendid Riigi Kinnisvara Asile olid 251 580 eurot (koos km-ga), teavikute hankimiseks oli 23 000 eurot.

Planeeritud 50 000 euro asemel teeniti omatulu 117 971,84 eurot. Omatulu suur kasv tulenes Edgar Valteri teoste autoriõiguste müügist aga ka muude teenuste müügi kasvust.

2025. aastal oli eelarves kogude täiendamiseks 23 000 eurot. Kuna summa on püsinud samal tasemel juba 2019. aastast, siis raamatute hinna kiire kasv võimaldab osta vähem eksemplare ja nimetusi. Kinniskogu ei ole enam täiendatud ega välja vahetatud.

Sihtotstarbelisi tulusid laekus kokku 5700 eurot järgnevalt:

* Kultuurkapitalilt lastekirjanduse tuuri "Tuleme külla!" esinemistasudeks 1500 eurot ja ajakirja Nukits honorarideks 2700 eurot;

* Goethe Instituudilt projekti *Tiny Books* seminarideks 1500 eurot.

Keskuse 2026. aasta eelarve on kinnitatud koos käibemaksuga summas 1 582 766 eurot, millest riigitoetus on 983 815 eurot ja omatulu on planeeritud teenida 90 000 eurot. Edgar Valteri pärandi osaks olevate korterite müügist on planeeritud tulu 440 000 eurot. Vahendid Riigi Kinnisvara ASile on 245 987 eurot, teavikute hankimiseks on 23 000 eurot.

Kogud

Seisuga 31.12.2025 on arvel 67 064 arvestusüksust väärtusega 558 585 eurot, millest 61 941 on raamatud. Aasta jooksul võeti arvele 2585 arvestusüksust sh 2567 raamatut. Kogudesse lisandus 1380 nimetust. 2025. aastal telliti 7 ajalehte ja 13 ajakirja, neist 3 nimetust olid ajakirjad lastele.

Keskuse kogud jagunevad laenutuskoguks, kinniskoguks ja illustratsioonikoguks. Arvuliselt jagunevad 67 064 arvestusüksust kogude vahel alljärgnevalt:

- Laenutuskogu 31 110
- Kinniskogu 31 537
- Illustratsioonikogu 4 417

2025. aastal toimus suurem kogude ja hoidlate korrastamine, kogudest kustutati 4888 arvestusüksust. Lagunenud ja aegunud trükised saadeti jäätmekäitlusesse. Korralikke, kuid keskusele mittevajalikke teoseid pakuti külastajatele keskuse perepäeva raamatuvahetuslaadal. Seisuga 31.12.2025 on illustratsioonikogus kirjeldatud 4417 originaalillustratsiooni. Aruandeaastal illustratsioonikogust originaale välja ei laenutatud.

Keskuse kogud on peegeldatud e-kataloogis RIKSWEB. Kataloogi külastati aasta jooksul 245 064 korda (2024 - 116 892), otsingud tehti 12 931 (2024 - 11 945). Vaatamata kataloogi ebamugavale ja keerulisele kasutajaliidesele on kasutatavus tõusnud mitmekordseks.

Jätkus hoidlate temperatuuri ja suhtelise õhuniiskuse seire. Temperatuur püsis väikeste kõikumistega normi (18+/-2) piires. Kahjuks on jätkuvalt probleeme niiskusrežiimi (45+/-5) hoidmisega. Niiskuse kõikumised on hoidlati erinevad ja sõltuvad hoidla asukohast hoones ning välisest ilmastikust. Osa hoidlaid kipuvad liiga kuivad olema. Õhuniiskus oli normist kõrgem oktoobris, mil see tõusis kuni 60%ni. Õhuniiskuse protsent oli sel ajal õueski suhteliselt kõrge. Talvel on probleemiks liigne kuivus (langedes kohati 11%ni). Suvist liigniiskust vähendati põrandaküttega ning talvist liigkuivust põrandate märgpuhastusega.

Hoidlate keskmine temperatuur ja õhuniiskus 2025. aastal:

Hoidla nr	1	3	4	12	13
Temperatuur C	19	20	21	19	18
Niiskus %	44	29	30	40	15

Hoone haldamine

Keskuse vara haldamise ja hooldustööde eest vastutab Riigi Kinnisvara AS (RKAS). Regulaarselt hooldati tehnosüsteeme ning likvideeriti torked, kiirelt ja kvaliteetselt teostati majas väiksemaid parendustöid. Suurema suvise remonttööna restaureeriti muinsuskaitsealune puidust peatrepp.

Aasta lõpus viidi läbi riigihange sisearhitektide leidmiseks maja avalike ruumide ja ekspositsioonide uuendamiseks. Hange toimus koostöös Eesti Sisearhitektide Liiduga. Hankele esitati 6 pakkumust. Ideekonkursi võitis firma U-Söber võistlustööga "Loosisseminek", 2. koha sai Argus OÜ ja Pult OÜ töö

“Igihaljas” ja 3. koha Projekt Kuubis OÜ töö “Lugude lävi”. Projekteeerimistööde raamleping sõlmiti tähtajaga 31.12.2028 firmaga U-Sõber.

IKT arendused

Kõik IKTga seotud haldusteenused ja arendused on koostööpartnerite hallata:

- Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus (RIT) – infoturbe ja arvutitöökohtade haldusteenus, leping on sõlmitud tsentraalselt läbi kultuuriministeeriumi;
- Deltmar OÜ – raamatukogu info- ja kataloogisüsteemi RIKS haldusteenus;
- Telia Eesti AS – interneti- ja sideteenused, BUUM ja RIKS serverite haldusteenus;
- ID Süsteemide AS – kassasüsteemi BUUM haldusteenus;
- 1kDigital OÜ – kodulehe ja ELLSA andmebaasi haldusteenus;
- Webware OÜ – dokumendihaldussüsteemi Webdesktop haldusteenus.

2025. aastal mindi RITi eestvõttel üle uuele arvutitöökohta teenusele ATK 2.0.

Kuna keskus on kultuuriministeeriumi alluvuses olev riigiasutus, lasub keskusel kohustus rakendada Eesti infoturbestandardit (E-ITS). E-ITSi rakendamiseks palgati infoturbekonsultant firmast Cyberlex. Aasta lõpus alustas audiitorfirma keskuses E-ITSi auditit.

Turundus ja kommunikatsioon

2025. aastal toimus järjepidev info uuendamine turundus- ja kommunikatsioonikanalites, et lastekirjanduse alane teave huvilistele paremini kättesaadav oleks. Aasta jooksul külastati kodulehte 118 300 korral, külastajaid oli 71 443 (2024 - 126 384). Tehnilise rikke tõttu on puudu Google Analyticsi statistika 1.02-1.09.2025. Serveri haldaja andmetel on selle perioodil hinnanguline külastuste arv 53 250.

2025. aasta alguses valmis Bologna lasteraamatutemessi peakülalise staatusega seotud ajutine koduleht aadressil estonia2025bologna.com, mis oli mõeldud sihtotstarbeliselt inglisekeelsena rahvusvahelisele publikule – kirjastajatele, autoritele, lastekirjandusega tegelevatele organisatsioonidele ja messikülastajatele. Lehele koondati info meie kultuurist, lastekirjanduse valdkonna toime- ja toetusmeetmetest, viited autorite profiilidele, messiprogramm ja uudised. Messiga seotud koduleht jääb avatuks 2026. aasta kevadeni, seejärel on info leitav keskuse inglisekeelsel kodulehel.

Eesti lastekirjanduse andmebaasi ELLSA lehte külastati 2025. aastal 3019 korral (2024 – 1763) ning külastajaid oli 2625 (2024 - 1347). ELLSA andmebaasi kasutajate arv on hüppeliselt tõusnud. Põhjuseks oli kindlasti osalemine BCBFil peakülalisena.

Lisaks koduleheküljele teavitati avalikkust keskuse tegevustest ja teenustest läbi mitmete teiste kommunikatsiooni- ja turunduskanalite (uudiskiri, sotsiaalmeedia orgaanilised postitused ja tasuline reklaam, ajakirjandus, reklaamtrükised, sündmusportaalid jne), et lastekirjanduse alane info jõuaks veel laiemale publikuni.

Jätkunud on keskuse jälgijate arvu kasvamine sotsiaalmeedia kanalites. 2026. aasta jaanuari seisuga on keskuse Facebooki lehel 10 479 jälgijat (2025 - 9809). Keskuse Instagram on kasvanud 2027 jälgijani (2025 - 1734). Uudiskirja anti välja 10 korral, tellijate arv on 1329. 2025. aastal toimus FBs mitmeid otseülekandeid, mis võimaldas huvilistel osaleda keskuse korraldatud üritustel veebi kaudu. Ülekanded toimusid lastekirjanduse aastakoosolekust, seminarist „Laps kirjanduses 13“, Lugemisisu stardikoolitusest. Samuti toimus ettelugemise päeva otseülekanne, kus tuntud näitlejad lugesid ette lugusid eesti lastekirjanduse klassikast. Ülekande jälgijate arv oli pea 30 000.

Keskuses toimuvaid sündmusi ja näitusi kajastasid jooksvalt kõik suuremad uudisportaalid sh ERRi kultuuriportaal, Postimehe raamatuportaal, Sirp, tuues nii vajalikku tähelepanu lastekirjanduse

valdkonnale. Valdkonnateemalisi artikleid avaldati ning keskuses toimunud näitusi kajastati kohalikes ja üleriigilistes ajalehtedes, televisioonis ja raadios. Jätkus väga hea koostöö mitmete meediapartneritega. Ajakirjas Hea Laps ilmus keskuse sisustatud Raamatudoktori rubriik. ERRi kultuuriportaal kandis üle FB lehel toimunud sündmuste otseülekandeid. Samuti jätkus koostöö Postimehe raamatuportaaliga, kus jagati regulaarselt lugemissoovitusi. Kuku raadio Pärastlõuna saate Raamaturahva rubriigis tutvustati uuemat lastekirjandust. Seoses Bologna raamatumessi peakülalise rolliga ilmus mitmeid artikleid Eesti lastekirjandusest ja keskusest rahvusvahelises meedias.

2026. AASTAL ON KAVAS:

- Koostada keskuse uus arengukava aastateks 2027-2030;
- Viia lõpuni E-ITSi rakendamine ja auditeerimine;
- Koolitada töötajaid vastavalt jooksvale koolitusplaanile;
- Alustada keskuse ekspositsioonide projekteerimisega, planeerida sellega seotud remonttööd ja rahastus;
- Tagada keskuse hoone järjepidev hooldus ja korrashoid koostöös Riigi Kinnisvaraga;
- Tühjendada ja võõrandada Edgar Valteri pärandiga seotud korterid;
- Korrastada Valteri pärandit ja alustada pärandiga seotud pikemaajaliste plaanide loomist;
- Viia läbi keskuse töötajate ning raamatukogu kasutajate rahulolu uuring.

LASTEKIRJANDUSE ARENDAMINE

Keskuse roll on aidata kaasa eesti laste- ja noortekirjanduse igakülgsele arengule ning seista hea selle eest, et valdkond oleks väärtustatud ja hinnatud. Selleks korraldame loomekonkursse täiskasvanutele ja noortele. Tunnustame ja tutvustame andekaid kirjanikke ja illustraatoreid, et loodaks rohkem heal tasemel originaalseid teoseid. Nõustame kirjastusi, et nende väljaantavad raamatud oleksid kvaliteetsed nii sisult kui ka vormilt. Jätakuvalt on fookuses lastekirjanduse alase teabe parem ja laiem kättesaadavus kõikidele sihtrühmadele.

ELLSA andmebaas

2025. aastal jätkus Eesti lastekirjanduse autorite andmebaasi ELLSA (www.ellsa.ee) täiendamine. Loodi uusi profile, illustraatoritest Alvar Jaakson, Katrin Kaev, Liisa Kruusmägi, Stella Salumaa, Margit Saluste, Reda Tomingas ja Kristina Tort, kirjanikest Ene Sepp. Samuti täiendati ja uuendati olemasolevaid autorite profile. ELLSA andmebaasi külastatavus kasvas pea kaks korda.

Lastekirjanduse uurimine

Keskus tegutses jätkuvalt lastekirjanduse uurijate koostööplatvormina: 19.–21.05 käisid kolm eesti lastekirjanduse uurijat – Jaanika Palm, Ave Mattheus ja Mari Niitra – Stockholmis Södertörni ülikoolis konverentsil „*Narrating the Child and the Baltic Sea*“ („Laps ja Läänemeri narratiivides“). Tegemist oli järjekorras teise konverentsiga sarjast „Laste graafiline maailm“. Lisaks toimusid algupärase lastekirjanduse päev Tartus, lastekirjanduse aastakoosolek ning erinevates väljaannetes avaldati artikleid ja lasteraamatute arvustusi (vt LISA 2. Publikatsioonid).

Õpi- ja teabepäevad, ettekanded ja esinemised

Lastekirjanduse aastakoosolekul (04.03) anti ülevaade möödunud aastal ilmunud laste- ja noorteraamatutest. Kõneldi algupäranditest ja tõlgitud teostest ning analüüsi illustratsiooni. Samuti kuulutati välja head laste- ja noorteraamatud 2024. Ettekannetega esinesid: Jaanika Palm „Esivanemate õlgadel. Eesti algupärane lastekirjandus 2024“; Krista Kumberg „Igaühele midagi. Tõlkekirjandus lastele 2024“; Helena Kostenok „Mõistmine algab kuulamisest. Noortekirjandus 2024“; Triini Soone „Kuidas kujutada kassi? Eesti lasteraamatuillustratsioon 2024“. Osalejate arv: kohapeal 68, veebis otseülekanne vahendusel 76.

Lugemisprogrammi Lugemisisu stardikoolitus (12.09) oli suunatud programmiga liitunud raamatukoguhoidjatele. Ettekannetega esinesid: Jaanika Palm „Tähelepanekuid värskest lastekirjandusest“, Silja Miks „Kaasahaaravad töölehed ja liikuvad nuputamisülesanded Canva ja Actionboundiga“, Katrin Tõnisson „Lähemalt Lugemisisu programmist. Materjalide ja teematundide tutvustus“, Inger Klesment „Lugemine digiajastul - kuidas kõnetada järgmist põlvkonda?“, Anneli Kengsepp tutvustas uut teematundi „Luuleduell“. Osalejate arv kohapeal 17, veebis otseülekanne jälgimisi 120.

Seminar „Laps kirjanduses 13. Vete lood: sinihumanitaarne pilk lastekultuurile“ (20.10) toimus koostöös ETA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskusega. Seminaril uuriti mil moel on vett ja suhteid veega esitatud mitte ainult laste ilukirjanduses, vaid lastekultuuris üldisemalt: rahvapärimeses, illustratsioonis, aimeraamatus, filmis, lauamängus jm. Seminaril osalejaid kutsuti kaasa mõtlema, mismoodi lastekultuuris levitatud vete lood haakuvad meie aina hapramaks jääva maailma murekohtadega ning pakuvad tõlgendusallust keskkonnahumanitaaria alasuunale sinihumanitaariale. Ettekannetega esinesid: Ene-Reet Soovik „Mida küsib sinihumanitaaria“, Mare Kõiva „Sinised merelehmad ja tähised hobused“, Jaanika Palm „Merest eesti lastekirjanduses“, Krista Kumberg

„Pervik ja meri“, Elle-Mari Talivee „Noorteromaanid ja teismeliste suhted veega“, Marko Mägi „Lapsepõlveni vesises lood(t)uses ehk vee-elu ja -ilu kajastamise keerukus“, Mark Antonius Puhkan „Kunstniku rollist loodusteadusliku sõnumi vahendajana“, Kaspar Jancis „Vesi minu loomingus“. Kohapeal osalejate arv oli 35, otseülekannet jälgis 52. Seminari toetas Eesti Kultuurkapital.

Inspiratsioonipäev (02.12) lastekirjanikele, illustraatoritele ja kirjastajatele. Üritust viisid läbi Belgia kirjanik Stefan Boonen ja illustraator Wout Schildermans (Mister Melvin). Päeva esimeses pooles toimus autorite kohtumine noorte lugejatega ning koolitus „Autor kui esineja“, kus keskenduti esinemisostuste arendamisele, publiku tähelepanu hoidmisele ning ettelugemise ja raamatuesitluste elavdamisele. Päeva teises pooles toimus loometöötuba „Raamat kui koostöö“, mis käsitles kirjaniku ja illustraatori koostööd, loo ja pildi koostoimet ning visuaalse stiili kujundamist. Praktilises osas loodi kohapeal lühijutt, kus tekst ja illustratsioon põimuvad, kasutades inspiratsiooniallikana eesti lastekirjanduse klassikat „Sipsik“. Inspiratsioonipäev pakkus osalejatele praktilisi tööriistu kaasaegse lasteraamatu loomeprotsessi ja autorite esinemiste arendamiseks.

Keskuse töötajad esinesid aasta jooksul mitmete ettekannetega, kus tutvustati uuemat lastekirjandust ning räägiti laste lugema suunamisest väga erinevatele sihtrühmadele. (vt LISA 3. Ettekanded).

Väljaanded

Ajakirja Nukits 2025 number käsitles eesti lastekirjandust mitmest vaatenurgast, nii kirjandus- ja keeleuurimuslikult kui ka rahvusvahelises kontekstis: lastekirjandusuurija Jaanika Palm analüüsis Andrus Kivirähki jutustuste algusi ja lõppe, Tartu Ülikooli magistrant Katrinka Josephine Savimägi vaatles eesti ja võru keele vahekorda Triinu Laane loomingus, lastekirjanduse krimižanrile keskendusid Tallinna Ülikooli magistrandid Mariia Dorogova, Grete Lepvalts ja Irene Randrüüt. Andmepõhise analüüsi võimalusi lastekirjanduse uurimisel tutvustas Eesti Rahvusraamatukogu kultuuriandmete strateegiajuht Krister Kruusmaa. Ilmusid intervjuud Edgar Valteri nimelise illustratsioonipremia laureaatide Marja-Liisa Platsi ja Catherine Zaripiga ning vestlusring Bologna raamatumessil osalenud illustraatorite, kirjanike ja kirjastajatega. Oma kogemusi lasteraamatukogutöös jagas Narva Raamatukogu lasteosakonna juhataja Anna Kuuli ning tutvustati aasta lasteraamatukoguhoidja tiitli pälvinud Ingrid Tederit.

Kataloogis „Children’s Books from Estonia 2025“ tutvustati uuemaid lasteraamatuid erinevatele vanuserühmadele. Kataloogis on esindatud 22 teost. Kataloog on inglise keeles ja oluliseks töövahendiks kirjastajatega suhtlemisel rahvusvahelistel raamatumessidel.

Seoses Eesti peakülalise rolliga 2025. aasta Bologna lasteraamatumessil koostati kataloog „**The Best Estonian Children’s Books Of All Time**“, mis koondab valiku Eesti lastekirjanduse klassikast ning tutvustab olulisemaid ja mõjukamaid Eesti lasteraamatuid rahvusvahelisele publikule ning **messi illustratsiooninäituse kataloog „Hello! Tere!“**, mis esitles 40 Eesti raamatu- ja illustratsioonikunstnikku. Näitus ja kataloog töid esile Eesti lasteraamatute ja illustratsioonikunsti mitmekesised stiilid, originaalsed lähenemised, loodud karakterid ning teksti ja pildi koostöö tähtsuse kaasaegses lastekirjanduses.

Koostati nimestik „**Eestikeelne laste-ja noortekirjandus 2024**“.

Tunnustamine, auhinnad ja stipendiumid

Lastekirjanduse keskuse eripremia konkursil "5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2024" pälvis Eike Ülesoo illustreeritud ja kujundatud ning Veronika Kivisilla kirjutatud „Prügikasti pühapäev“. Helgetes

toonides mängulised illustratsioonid toetavad inspireerivat lugu ja lisavad sellele visuaalset võlu. Kunstnik on pildiliselt väga hästi tabanud loo emotsionaalset kulgu ja erinevaid karaktereid ning lisanud piltidele üllatust ja leidmisrõõmu pakkuvaid pisidetaile.

Lastekirjanduse eksperdid valisid „**Hea lasteraamat 2024**“ ja „**Hea noorteraamat 2024**“ konkursi raames enam kui 800 teose seast 18 lasteraamatut ja 12 noorteraamatut. Ekspertide hulka kuulusid esindajad ELKist, Eesti Lastekaitse Liidust, Eesti Lugemisühingust, Eesti Noortekirjanduse Ühingust ja Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingust. Oma lemmiku poolt hääletasid ka noored lugejad ise. Rahva Raamat varustas tunnustuse saanud raamatud informatiivsete kleepsudega. Valmisid erikujundusega plakatid, mida jagati rahvaraamatukogudele üle Eesti. Heade lasteraamatute nimekirja koostatakse alates 2009. aastast ning see aitab lastel, lapsevanematel ja lastega töötavatel spetsialistidel orienteeruda uudiskirjanduses ning leida kvaliteetset eakohast lugemisvara.

Aasta Rosin 2024 auhind anti üle jaanuaris toimunud keskuse tänupeol. Valiku tegi keskuse töötajatest koosnev žürii ning auhinna pälvis Anti Saare kirjutatud ja Marja-Liisa Platsi illustreeritud raamat „Härra Haraldi unistuste aed“. Keskuse kollektiiv tunnustas teost kui imetusväärset, fantaasiaküllast ja leidlikku pildiraamatut, mis räägib sellest, kuidas külvata, kasvatada, poputada, aga vajadusel ka kärpida unistusi. Raamat eristus teiste aasta jooksul ilmunud teoste seast mitmekihilise teksti ning detailirohke ja viimistletud illustratsiooni poolest.

Õpetajate auhind „Lugejate aasta“ anti üle keskuse tänupeol ning sellega tunnustati õpetajat, kes teeb palju selle nimel, et lapsed ja raamatud kokku saaksid. Auhinna laureaadiks valis keskuse töötajatest koosnev žürii Püha Johannese Kooli õpetaja Kristiina Orgla. Tegemist on õpetajaga, kelle õpetamisviis on tõeliselt inspireeriv ning kellel on olemas „võluvits“, mis toob lapsi lugema. Kristiina Orgla on ise suur kirjanduse huviline ja lugeja ning oma eeskujuga avab ta õpilastele uksi kirjandusmaailma. Ta on õpetajana julgustav, suunav, hooliv ja kannatlik.

Kultuurkapitali lastekirjanduse preemia kuulutati välja emakeelepäeval ning auhind omistati Triinu Laane raamatule „Poiss ja papa“, illustraator Anne Pikkov. Žürii sõnul on Laane raamat meisterlikult kirja pandud teos põlvkondade vahelisest sidemest, mis läheb korda väga erinevas vanuses lugejale. Nad kiitsid mitmekihilise juturaamatu suurepärast huumorit, mis juhatab lugeja läbi ka valusatest teemadest nagu surm, leinavalu ja sellest välja tulemine. Lastekirjanduse nominentide hulka kuulusid lisaks aastaauhinna laureaadile Tiina Laanemi, „Liisu laseb jalga“, Kairi Loogi „Natuke suur“, Juhani Püttsepa „Leierkastilugu“, Tiina Tammeri „Siin on kodu“ ja Ilmar Tomuski „Kukeleegu!“. Nominendid valiti 2024. aastal esmakordselt ilmunud lasteraamatute hulgast. Lastekirjanduse žürii koosseisu kuulusid Anti Saar (esimees), Mare Mürsepp ja Grete Nootre.

Paabeli Torni tõlkeauhind. 13. novembril tunnustati keskuses parimaid lastekirjanduse tõlkijaid ja kirjastusi nende heade valikute eest. Rahvusvahelise Noorsookirjanduse Nõukogu (IBBY) Eesti osakond on aastast 2004 andnud välja Paabeli Torni tõlkeauhinna parimale juturaamatule ja alates 2016. aastast ka parimale pildiraamatule. Valik tehti teoste hulgast, mis on ilmunud 2024. aasta oktoobrist kuni 2025. aasta septembri lõpuni. Auhind anti välja kahes kategoorias – parim pildiraamatu tõlge ja parim laste ja noorte juturaamatu tõlge. Laureadi tiitli pildiraamatute kategoorias pälvis Liisi Laineste Artur Gębka teose „Isa pudel“ (pildid Agata Dudek, kirjastus Koolibri) tõlke eest. Juturaamatute kategoorias otsustas žürii laureaditiitli anda Kristiina Kassile Nadja Sumaneni „Rambo“ tõlkimise eest. Raamatu andis välja kirjastus Päike ja Pilv. Raamatuid hindas žürii koosseisus Eda Ahi, Anti Saar, Tuulike Kivestu, Mart Rummo ja Krista Kumberg.

K. E. Söödi lasteluuleauhinna pälvisid Doris Kareva ja Regina Lukk-Toompere luulekoguga „Puhas lora“. Laste lemmiku tiitel anti raamatule „Isa sokk on spordimees“ (autorid Contra, Jaan Pehk ja Aapo Ilves, illustratsioon Alar Pikkorainen). Preemia saaja valis välja luule- ja raamatuillustratsioonide

ekspertidest koosnev žürii, kuhu kuulusid ELKi, kunstnike liidu, Luunja keskkooli ja preemia algatajate esindajad.

Muhvi auhinna laureaadiks valiti ajakirjanik Reet Weidebaum ning meediaväljaannetest pälvis tunnustuse ajakiri Hea Laps. Auhind anti üle lastekirjanduse keskuses toimunud lastekirjanduse aastakoosolekul. Weidebaum on järjepidevalt käsitlenud lastekirjandust nii ERRi kultuuriuudistes kui ka Vikerraadio saates „Loetud ja kirjutatud“, andes sõna autoritele ja ekspertidele. Tema saated on toonud esile lastekirjanduse kultuurilise väärtuse ja kutsunud lapsi ning nende vanemaid lugemist nautima. Ajakiri Hea Laps on aastakümneid olnud noorte lugejate jaoks inspireeriv ja hariv väljaanne, pakkudes neile kvaliteetset sisu ning kujundades märkimisväärselt nende lugemisharjumusi.

Edgar Valteri nimelise illustratsioonipremia pälvisid illustraatorid Catherine Zarip ja Marja-Liisa Plats. Žürii valis laureaadid 40 raamatukunstniku seast, hinnates viimase viie aasta jooksul illustreeritud raamatuid. Erinevalt varasematest aastatest otsustati tunnustada kahte eriilmelise stiiliga tippillustraatorit. Premia rahaline väärtus oli 3500 eurot. Laureaadid valis välja 6-liikmeline žürii: Triin Soone (žürii esimees, ELK), Regina Lukk-Toompere (illustraator, preemia laureaat 2019), Anne Pikkov (illustraator, preemia laureaat 2021), Asta Trummel (kultuuriministeerium), Bianca Soe (kuraator), Jaanus Vaiksoo (lastekirjanik). Auhinna eesmärk on väärtustada ja tunnustada eesti illustraatorite loomingut, edendada ja toetada eesti lastekirjanduse arengut ning jäädvustada Edgar Valteri mälestust. Varasemalt on laureaadi tiitli pälvinud Regina Lukk-Toompere, Anne Pikkov ja Piret Raud. Preemiat antakse välja Edgar Valteri pärandist, mille hoidja on ELK.

Narva kunstiresidentuuriga (NART) koos kuulutati kevadel kolmandat korda välja konkurs lastekirjanduse residentuurile. Žüriisse kuulusid Triin Soone (ELK), Anne Pikkov (illustraator, Narva kunstiresidentuuri juhatuse liige), Katrin Reinmaa (kirjastus Päike ja Pilv) ja Johanna Rannula (Narva Kunstiresidentuuri juhataja). Residentuuridega kaasnes 3000 eurone stipendiumifond (1500 eurot ühele autorile) ja elamisvõimalus Narva kunstiresidentuuris 2025. aastal. Residentideks valiti Eesti illustraator Helena Pass ja Lõuna-Koreast pärit autor ja kunstnik Bomi Son.

Loomekonkursid

Sten Roosi nimeline muinasjutuvõistlus toimus 33. korda. Võistlusele saadeti 368 muinasjuttu vabalt valitud teemal ning osalejaid oli 82 koolist. Kõige aktiivsem osaleja oli Keila Kool, kust laekus 23 muinasjuttu. Kokku anti välja 30 auhinda. Tänavuse muinasjutuvõistluse esimese koha pälvis Jako Joonatan Tereping Palivere Põhikooli 9. klassist muinasjuttu „Kahe kange mehe vaidlus“ eest. Teise koha sai Kren-Marten Krapi Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 5. klassist muinasjutuga „Õnnelikkus ja rikkus“ ning kolmanda koha Elise Pius Tallinna Mustamäe Gümnaasiumi 8. klassist teosega „7 hundipoega ja seapraad“. Žürii sõnul iseloomustasid tänavusi töid mitmekesised teemad, sealhulgas arvutimängudest inspireeritud lood, draakonid, loomategelased ja kaasaegsed väärtusküsimused, kus rõhutati nutikaid lahendusi, vaimset tasakaalu ja iseseisvat mõtlemist. Lisaks esikolmikule anti välja eriauhinnad Haapsalu Linnavalitsuselt, ajalehelt Lääne Elu, Lääne Maakonna Keskraamatukogult, ajakirjalt Hea Laps, Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivilt, ELKilt, Rooside perekonnalt, Leelo Tunglalt ning žüriiliikmetelt. Žüriisse kuulusid Krista Kumberg (Lääne Maakonna Keskraamatukogu), Kätlin Vainola (ajakiri Hea Laps), Risto Järv (Eesti Kirjandusmuuseumi rahvaluule arhiiv) ning Tiina Undrits ja Ülle Väljataga (ELK). Muinasjutuvõistluse algatasid 1993. aastal Haapsalust pärit Ants ja Ann Roos oma poja Steni mälestuseks. Alates 2018. aastast korraldab võistlust keskus.

Esseekonkursi „Puhas toit põllult taldrikule“ korraldasid Tallinna Lastekaitse Ühing, ELK ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda. Tallinna üldhariduskoolide 8.–12. klassi õpilastele suunatud konkurs kuulutati välja oktoobri alguses. Noori kutsuti mõtisklema laste õiguse üle puhtale ja täisväärtuslikule

toidule ning toidu piisavuse ja kättesaadavuse ehk toidujulgeoleku teemadel. Oodati arutlusi kodumaise toidutootmise rollist ning seostest igapäevase toidulaua, Eesti põllumehe töö ja toidu kättesaadavuse vahel. Põhikooliastmes pälvisid auhinnad Püha Johannese Kooli 8. klassi õpilane Miina Heinla ja Tallinna Reaalkooli 8. klassi õpilane Adele Hirno, kelle essee avaldati ka ajalehes Maaleht. Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja eripreemia samas vanuserühmas sai Kadrioru Saksa Gümnaasiumi 8. klassi õpilane Marleen Desiree Kase. Gümnaasistide arvestuses tunnustati parimateks Vanalinna Hariduskolleeegiumi 11. klassi õpilase Mihkel Tõnissoni ja Tallinna 21. Kooli abiturient Mattias Tuusise esseed, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja eripreemia pälvis Gustav Adolfi Gümnaasiumi 11. klassi õpilane Mari Elsbet Sits. Esseid hindasid Ene Tomberg Tallinna Lastekaitse Ühingust, kirjanik Jaanus Vaiksoo, Kerli Ats Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojast, Hebo Rahman Maalehest ja Kadri Naanu ELKist.

Konkursi „Räägi mulle üks lugu“ parimad jutuvestjad kuulutati välja ELKi ja Eesti Rahvakultuuri Keskuse koostöös korraldatud jutuvestmise konkursi finaalis (22.03), millega tähistati rahvusvahelist jutuvestmise päeva. Konkursil osales 20 jutuvestjat kuuest Tallinna üldhariduskoolist. Žüriisse kuulusid Polina Tšerkassova, Jaak Känd, Kadri Suits ja Katrin Tõnisson. Parimad esinejad selgitati välja kolmes vanuseastmes: 4.–6. klasside arvestuses tunnustati Leon Kubu, Helena Kaski, Hedvig Helin Lauri, Emili Tensot ja Georg Metsa, 7.–9. klasside seas Karl-Erik Kudut ja Marie Konsat ning 10.–12. klasside arvestuses Kete Erikut, Kirke Sammetit ja Eva Kreemi. Parimad jutuvestjad pälvisid auhinnaks raamatupoe kinkekaardid.

Raamatuarvustuste kirjutamise võistluse Kapsas võitjad kuulutati välja 24. jaanuaril. Võistlus oli suunatud 6.–9. klasside õpilastele üle Eesti, kes arvustasid aastatel 2021–2024 eesti keeles ilmunud laste- ja noorteraamatuid. Kokku esitati žüriile hindamiseks 83 tööd. Töid hinnati kahes vanuseastmes. 6.–7. klasside arvestuses pälvis esikoha Laura Nurme Tartu Kivilinna Koolist, teise koha Kerdo Kuiger Kiili Gümnaasiumist ja kolmanda koha Rooski Kõiv Miina Härma Gümnaasiumist. Apollo eripreemia sai Kaisaliisa Talviste Miina Härma Gümnaasiumist ning ajakirja Hea Laps eripreemiaga tunnustati Märt Meremäed Tartu Hansa Koolist. 8.–9. klasside vanuseastmes tuli võitjaks Maria Mai Siimut Haapsalu Põhikoolist, teise koha pälvis Ott Erik Tartu Hansa Koolist ja kolmanda koha Laura Suislep Kiili Gümnaasiumist. Apollo eripreemia sai Marika Karnetova Tallinna Laagna Gümnaasiumist ning Eesti Lastekirjanduse Keskuse eripreemia pälvis Henri Kiss Tartu Forseliuse Koolist. Võistluse kutsus ellu Eesti Lastekirjanduse Keskus koostöös Apollo raamatupoe, ajakirja Hea Laps ja Õpetajate Lehega. Žürii koosseisu kuulusid Anna-Magdaleena Kangro ja Kätlin Vainola ajakirjast Hea Laps, Jaanika Palm, Ülle Väljataga ja Helena Kostenok Eesti Lastekirjanduse Keskusest, Tuulike Kivestu Õpetajate Lehest ning Marju Kirsipuu Apollo raamatupoest. Parimad arvustused avaldati ajakirjas Hea Laps ning Apollo raamatublogis. 2025. aasta sügisel käivitub juba järjekorras neljas arvustusvõistlus, tööde esitamise tähtaeg oli 28. november ning konkursile laekus 130 arvustust. Võitjad kuulutatakse välja 2026. aasta jaanuaris.

Põlvepikuraamatu konkurs toimus üheteistkümnendat korda. Kirjastuse Päike ja Pilv, ELKi ning kultuuriministeeriumi koostöös korraldatud loomevõistlusele esitati 68 kuni 7-aastastele lugejatele mõeldud raamatu ideed. Konkursi võitis Kristi Kangilaski raamatuprojektiga „Mia minimuffinid“. Teise koha pälvisid Johanna-lisebel Järvelill ja illustraator Epp Linke tööga „Roosa T-särk“ ning kolmanda koha sai Triinu Laane käsikiri „Isa kipsilugu“ koos Tuulike Kivestu illustratsioonidega. Lisaks andis žürii välja kolm eripreemiat: illustratsiooni eripreemiad said Helen Kristi Loo („Tokk“) ja Helena Pass („Kaelkirjak“) ning ideepreemia pälvisid Tiia Selli ja Kersti Selli raamatuprojektiga „Pikk joon“. Žürii koosseisu kuulusid Asta Trummel (kultuuriministeerium), Katrin Reinmaa (Päike ja Pilv), Ulla Saar (ELK), Anneli Kengsepp (Viljandi Linnaraamatukogu) ja Kadri Hinrikus (lastejakiri Täheke).

Noorteromaani konkursile laekus 15 käsikirja. Žürii koosnes ELKi ja kirjastuse Tänapäev töötajatest. Võistluse auhinnafond oli 3500 eurot ning auhindamine toimus 7. märtsil. Esimene koht läks

jagamisele kahe käsikirja vahel: Kristi Piiperi „Vahetusõpilane“ ja Hugo Vaheri „Nutivaba“. Kolmanda koha pälvis Kristi Jaanuse käsikiri „Emily ja Kätryn ehk Raju reede“. Lisaks märgiti avaldamissooviga ära Kaia Soe käsikiri „Kõik on uus septembrikuus“ ja Helena Viki käsikiri „Enne kui sa lähed“. Konkursil osalenud töodes käsitleti muuhulgas noorte suhteid, pereteemasid, vaimset tervist, koolielu ja identiteediküsimusi. Noorteromaani võistluse algatasid keskus ja kirjastus Tänapäev eesmärgiga rikastada 14–18-aastaste noorte lugemisvara algupärase romaaniga.

Laste- ja noortenäidendite võistlus toimus neljandat korda Eesti Teatri Agentuuri ja ELKi koostöös. Võistlusele esitati 55 käsikirja, mida hindas žürii koosseisus Marek Demjanov, Karl Koppelmaa, Marika Palm, Mirko Rajas ja Katrin Tõnisson. Esimese auhinna pälvis Oliver Issak näidendiga „Omadega soos“, teise auhinna Mari Rostfeldt teosega „Hõbepaju“ ning kolmanda auhinna Oliver Issak näidendiga „Täna õhtul“. Äramärgitud töödeks valiti Kristiina Kase „Maailma ilusaim koht“, Eva Kreemi „Väikeste poiste pesad“, Kadri Lepa „Ruudi“ ja Reeli Reinausi „Tamagotchi“. Võidutööd kajastasid mitmekesiseid teemasid alates noorte eneseotsingutest ja suhetest kuni ühiskondlike ja vaimse tervise küsimusteni. Võistluse parimad näendid ilmuvad järgneval aastal Eesti Teatri Agentuuri väljaandena ning kõik esitatud käsikirjad kandideerisid näitekirjanduse arendamise mentorprogrammi. Võistlust toetasid Eesti Kultuurkapitali näitekunsti ja kirjanduse sihtkapitalid.

Raamatute tutvustused

Jätkus raamatute soovitusnimekirjade avaldamine e-kataloogis. Soovitusi edastati jooksvalt Apollo ja Rahva Raamatu raamatupoodidele. Rahva Raamatu veebipoes on rubriik „ELK soovitab“ ning raamatud on varustatud vastava tunnustusemärgiga.

Kodulehe rubriigis „Kuu raamat“ kajastati esiletõstmist vääri vaid uudisteoseid lastele. 2025. aastal oli vaatluse all 7 algupärast ja 4 tõlkeraamatut:

- Anti Saar „Härra Haraldi unistuste aed“
- Nereida Carrillo „Kuidas ära tunda vale info“
- Nadja Sumanen „Rambo“
- Margit Saluste „Pink“
- Mark Antonius Puhkan, Tuul Sepp ja Jeffrey Carbillet „Kajakasaar. Merelinnu lugu“
- „Kas sa seda lugu tead? Risti-rästi läbi raamatuloo“
- Jean-Claude Mourlevat „Tagurpidi jõgi. Tomek“
- Kätlin Vainola, Meria Palin „Lootuse puu“
- Ilmar Trull „Veidi veidrad veised“
- Rakel Helmsdal „Kui kõmiseb kõu“
- Liis Sein, Laura Verte „Lennart Meri. President“

Uudiskirja rubriigis „Varasalv“ sai esile tõstetud 11 klassikalist lasteraamatut. Kataloogidesse ja kodulehele valmis 30 raamatu- ja sarjatutvustust. Postimees Apollo raamatuportaali (<https://elk.ee/lastekirjandus/raamatusoovitused/elk-soovitab/>) tarvis valmis 11 temaatilist raamatututvustuste artiklit kokku 48 teose kohta (vt LISA 2. Publikatsioonid).

Raamatudoktori meiliaadressile tulnud kirjad (4) said vastuse. Fookus on liikunud siin laste pealt täiskasvanuile, kes tegelevad lastega nt õpetajad, lapsevanemad jt. Küll aga saavad nii lapsed kui lapsevanemad raamatutohtrite nõu küsida alati suurematel üritustel nagu keskuse perepäev, muuseumiöö, Pärnu kirjandusfestival jne.

3. klassi õpilaste lugemisharjumuste pilootküsitlus

2025. aasta oktoobris toimunud pilootküsitluse eesmärk oli leida vastused küsimustele: Kuidas raamatud noorteni jõuavad, kes on kirjanduse soovitajad ning milline on raamatute kättesaadavus?

Milline roll on laste lugemisharjumuse kujunemisel perel ja milline koolil? Kuidas lapsed hindavad ise oma lugemisostust ja meeldivust ning kas siin on soolisi ja regionaalseid erinevusi?

Sihtrühmaks valiti 3. klass, kuna selleks vanuseks (9-10-aastased) on lugemisostus omandatud, lugemisharjumus välja kujunenud ning statistiliselt loevad kõige enam just 10-12 aastased lapsed. Õpilastelt küsiti üldisi lugemise ja lugemisharjumusega seotud küsimusi. Anonüümne küsitlus viidi läbi koolipäeva jooksul õpetaja juhendamisel. Küsitluses osales 330 õpilast, kellest olid 52% tüdrukud ja 48% poisid. Vastajatest 87%-l oli emakeel eesti keel, 13% olid muu emakeelega õpilased. Kaasatud oli 14 riigi-, munitsipaal- ja erakooli 8 omavalitsusest.

Praktikandid

- Praktika juhendamine: Katrinka Josephine Savimägi (Tartu Ülikooli eesti kirjanduse bakalaureuseastme tudeng)
- Praktika juhendamine: Caroline Kuzmin (Tallinna Ülikooli eesti filoloogia kolmanda kursuse tudeng)
- Üliõpilaste nõustamine seoses uurimistöödega (Laura Tamm, Katrinka Josephine Savimägi, Aive Virks, Annika Mägimets)

Keskuse töötajad osalesid paljude valdkondlike komisjonide ja žüriide töös. (vt. LISA 5. Töötajate osalemised komisjonides ja žüriides)

2026. AASTAL ON KAVAS:

- jätkata eesti lastekirjanduse autorite andmebaasi ELLSA www.ellsa.ee arendamist;
- täiendada jooksvalt lastekirjanduse alast teavet keskuse kodulehel;
- korraldada keskuses traditsioonilised koolitused ja seminarid (aastakoosolek, seminar „Laps kirjanduses“, Lugemisisu stardikoolitus jne);
- jätkata arvustusvõistlusega „Kapsas“, Sten Rooski muinasjutuvõistlusega ning noorte esseekonkursiga;
- selgitada välja head laste- ja noorteraamatud koostöös partneritega;
- kuulutada välja lastejutuvõistluse „Minu esimene raamat“ võitjad koostöös kirjastusega Tänapäev ning ajakiri „Täheke“;
- avaldada lastekirjanduse messikataloog 2026, ajakiri Nukits;
- anda välja Nukitsa auhind ning traditsioonilised tunnustused ja stipendiumid;
- avaldada jooksvalt lastekirjanduse tutvustusi ja arvustusi erinevates meediakanalites;
- koostada uus beebide kinkeraamat „Pisike puu“;
- korraldada Tallinna 8. illustratsioonitriennaal koostöös EKGLi ja RaRaga;
- Korraldada üle-eestiline 3. klasside lugemisharjumuse küsitlus;
- Viia läbi keskuse raamatukogu teenuse rahulolu küsitlus.

LASTEKIRJANDUSE POPULARISEERIMINE

Keskuse igapäevatöö peaeesmärk on, et lapsed ja noored hindaksid kirjandust ning lugemine oleks nauditav ja nende igapäevaelu osa. Aitame raamatukogutöötajatel, õpetajatel, lapsevanematel ja teistel lastekirjanduse entusiastidel orienteeruda laias ja mitmekesisel kirjandusmaailmas ning hoida end kursis uuema lastekirjandusega. Usume, et keel ja kirjandus on keskne vahend kultuuri kandmisel ja noorte kasvatamisel teadlikeks ning vastutustundlikeks kodanikeks. Selle toetuseks loome koostöövõrgustikke teatrite, muuseumide, raamatukogude ja teiste kultuuripartneritega, et pakkuda mitmekülgeid ja kaasahaaravaid tegevusi.

Lugejateenindus

Aasta jooksul lisandus 534 uut lugejat, neist 158 olid koolieelikud, 166 esimese kooliastme, 73 teise kooliastme ja 16 kolmanda kooliastme õpilased. 121 uut lugejat olid gümnasistid või täiskasvanud.

Lugejate üldarv kahanes 87 inimese võrra.

Raamatukogu laenutuste arv kasvas. Selle põhjuseks võib pidada väga head uudiskirjanduse ja soovitusliku kirjanduse kättesaadavust.

	2024	sh kuni 16-aastased lapsed	2025	sh kuni 16-aastased lapsed
Lugejad	2 281	1 831	2 368	1 793
Laenutused	69 602	55 391	70 607	55 488
Külastused	22 982	17 957	21 670	17 434

Enimlaenutatud raamatud sarjadena:

Riikka Jäntti „Väikese hiire lood“	1126
Martin Widmark „Lasse Maia detektiivbüroo“	1010
Lars Mæhle „Saurusepere“	746
Jeff Kinney „Ühe äpardi päevik“	620
Koomiksikogu	519
Minecraft	454
Katie Kirby „Lottie Brooks sari“	480
Kazu Kibuishi „Amulett“	402
Mo Willems „Elevandi ja Notsu raamat“	358
Ilmar Tomusk „Kriminalistide sari“	231

Enimlaenutatud üksikteosed:

Ferend Molnar „Pal tänava poisid“	165
William Golding „Kärbeste Jumal“	154
Eno Raud „Kalevipoeg“	152
Jaanus Vaiksoo „King nr 39“	144
R.J Palacio „Ime“	135
Hugo Vaher „Vääna jäljekütid“	134
Mika Keränen „Varastatud oranž jalgratas“	133
Ulla Saar „Ita ja Piuks. Kohtumine“	131
James Krüss „Timm Thaler, ehk Müüdüd naer“	121
Mark Twain „Tom Sawyeri seiklused“	115
Triinu Laan „Poiss ja papa“	112
Astrid Lindgren „Meisterdetektiiv Blomkvist“	105
Annie M. G Schmidt „Viplala“	101
Troll „Detektiiv Pepu“	101
Jaanus Vaiksoo „Jussikese 12 sõpra“	100

Reeli Reinaus „Täiesti tavaline perekond“	100
Tiina Laanem „Liisu laseb jalga“	97
Oskar Luts „Kevade“	93
Eduard Petiska „Vanakreeka muistendid ja pärimused“	92
James Rock „Tommi padi“	92
J.K. Rowling „Harry Potter ja tarkade kivi“	91
Andrus Kivirähk „Kampsun ja päike“	89
Louis Sachar „Augud“	88
Eduard Bornhöhe „Tasuja“	87
Astrid Lindgren „Vahtramäe Emil“	87
Eno Raud „Sipsik“	87

Enimlaenutatud sarjadest on esikohal Riikka Jäntti „Väikese hiire lood“, mida on tänaseks ilmunud 10 raamatut. Jätakuvalt populaarne on Martin Widmarki „Lasse Maia detektiivbüroo“. Enim laenutatakse koolide soovituslikku kirjandust, mistõttu uuendati ja suurendati vajalike raamatute eksemplaarsust. Jooksvalt korraldati raamatukogus temaatilisi väljapanekuid, et juhtida lugejate tähelepanu nii uutele kui ka juba varem ilmunud raamatutele.

Laenutuskogu täienes mitmete uute pildiraamatutega ning üha enam lisandub sõnatuid raamatuid, mille populaarsus on märgatavalt kasvanud. Samuti on tõusuteel koomiksitate ja graafiliste romaanide väljaandmine ja laenutamine. Need žanrid rikastavad eri vanuses ja huvidega lugejate lugemisvalikuid.

Laste ja noorte huvi- ja haridustegevus

2025. aasta kujunes erakordselt tegusaks ja sisukaks. Lisaks püsivate ja traditsiooniliste tegevuste jätkamisele loodi mitmeid uusi programme sh ajutiste näitustega seotud haridustegevusi. Samuti alustas tegevust raamatutund 5-7-aastastele ja lugemisring 1.-2. klassi õpilastele. Uute ringide loomine tõukus külastajate tagasisidest, et lapsed vajavad lugema õppimiseks ja harjutamiseks senisest enam tuge ja mängulist juhendamist. Kõiki neid ettevõtmisi saatis suur publikuhuvi.

Perehommikud jätkusid tavapärasel rütmil. Kokku toimus 22 sündmust, mille osalejate arv oli keskmiselt 32. See kinnitab pere jätkuvat huvi veeta kirjanduslikke laupäevi keskuses. Programmi rikastasid kohtumised tuntud kirjanike ja kunstnikega, külas käisid Ilmar Tomusk, Kairi Look, Ulla Saar, Pamela Samel, Kristi Kangilaski, Tuulike Kivestu, Els Heinsalu ning Malaisia illustraator ja kunstnik Ouddhena Teern. Jätkus koostöö eripedagoog Maili Liineviga ning perehommiku raames tutvustati näituse "Mükoloogia ehk seente salajane elu" hariduslikke tegevusi.

Illustratsiooniring toimus kaks korda nädalas kahes vanuserühmas: 7-10 aastastele ja 11-17 aastastele. Ringe juhendasid illustraatorid Kertu Sillaste ja Tuulike Kivestu, kes pakuvad lastele teadmisi erinevatest illustratsioonikunsti tehnikatest ja raamatukunstist laiemalt.

Loovkirjutamise huviring tegutses kolmes erinevas grupis. Juhendajate Kätlin Vainola ja Liis Seina käe all said lapsed harjutada tekstide loomist, arutleda loetud raamatute üle ning tutvuda kirjandusega laiemalt. Jätkus populaarne e-huviring, mida juhendasid veebi teel Kätlin Vainola, Liis Sein ja Kertu Sillaste. Huviringis on osalejaid Eesti erinevatest paikadest ning ka välismaalt.

Uue huviringina lisandus 2025. aasta sügisest **lugemisring**, mis on suunatud 1.-2. klassi lastele. Eesmärgiks on arendada laste lugemis- ja suhtlemisoskust ning tekitada raamatuhuvi. Juhendajateks on ELKi spetsialistid.

Alustati **raamatutunniga** 5–7-aastastele lastele. Juhendajate käe all toetatakse lapse lugemis- ja kirjutamishuvi ning aidatakse neil mänguliselt tähtede ja häälikutega tuttavaks saada.

Keskuses toimub kahe **Raamatuklubi** tegevus - õpetajatele ja 11-15 aastastele noortele. Klubid kogunesid aasta jooksul 21 korda.

Huvi puudusel lõpetas tegevuse **koomiksi huviring**.

Mudilastund 2-4-aastastele lastele jätkus kaks korda nädalas esmaspäeviti ja reedeti. Kevadperioodi lõppedes suundus enamik lapsi lasteaeda. Koos sügisel liitunud uute tulijate ja jätkavate lastega kujunes keskmiseks osalejate arvuks 9 last tunni kohta.

Jätkati lastele suunatud **sünnipäevaprogrammide** pakkumist. Pejuhid olid Inge Lukme ja Karola Ainson. Toimus 8 temaatilist sünnipäevapidu. Huvi teenuse vastu on väike kuna sarnase teenuse pakkujaid on palju.

Keskuse **haridusprogrammide** valik uueneb ja vahetub pidevalt. Populaarseim programm oli „Mükoloogia ehk seente salajane elu“ (eriprogramm koos näitusega), mida viidi läbi 40 korda. Rohket huvi pakuvad ka „Muinasjututund“, „Mängides lugema“ ja „Nukitsaga sõbraks“, mis on 4-6 aastastele lastele mõeldud haridusprogrammid. Jätkati LAK metoodikaga programmide läbiviimist, et pakkuda teematunde muu emakeelega õpilastele. Sügisel korraldas Tallinna Haridusamet hanke keelekümbuskoolidele programmide tegemiseks ja selle raames said LAK-programmides tasuta osalemise võimaluse 30 kooliklassi.

Sügishooajast asendus lastegruppidele mõeldud tasuta raamatutund soodsama piletihinnaga külastusprogrammiga, et pakkuda terviklikumat külastuskogemust. Teematunde toimus aasta jooksul kokku 264 ja neis osales 5058 last. Lisaks külastas keskust tasuta ning tasuliste raamatutundide raames kokku 53 lastegruppi 870 osalejaga. Haridusprogrammide tagasiside on jätkuvalt kõrge (SI 89,5%, RI 9,5).

2025. aastal jätkus muuseumite ühisprojekt **koolipäev „Puust ja punaseks“**. Asutuste koostöös on välja töötatud 4.-6. klassidele mõeldud haridusprogramm, mis annab õpetajale ja õpilastele võimaluse veeta hariv ja meeleolukas päev omandades teadmisi kirjanduse, ajaloo, merenduse või kaunite kunstide vallas. Projektil vahetusid mõned partnerid, uued liitujad olid Raeapteek ja Estonia teater. Ühisprojekti juhtimine toimub rotatsiooni korras ja 2025/2026 hooajal on see Disaini- ja Tarbekunstimuuseumi kanda.

Üleilmsel eesti kirjanduse kooslugemise päeval (30.01.) loeti koos Jaan Rannapi raamatu „Nublu“ esimese peatükki. Raamatutekstitid olid keskuse kodulehel kättesaadavad eesti, inglise, vene ja saksa keeles. See aitas tutvustada eesti lastekirjandust rahvusvahelisele publikule ning välismaal elavatele eestlastele. Kooslugemise päeva osalust soodustati FB sündmuse kaudu, kus sai end osalejaks märkida ning jagada raamatutega seotud muljeid postituste, joonistuste või fotode kaudu teemaviitega #loemekoos2025. Aktiivsemate osalejate vahel loositi välja auhindu. Traditsioon sai alguse viis aastat tagasi Tuglase Seltsi initsiatiivina, et 30. jaanuaril, eesti kirjanduse päeval, loeksid eestlased ja eesti sõbrad üle maailma koos üht ja sama eesti lastekirjanduse teost, väärtustades nii eesti keelt kui kirjandust.

Emakeelepäeva (14.03) tähistati traditsioonilise murdekeelepäevaga, kus seekord oli fookuses mulgi keel. Külaskäis pärimuskultuuri edendaja **Alli Laande**, kes tutvustas lastele mulgi keele kõla ja sõnu läbi laulu- ja tantsumängude.

Keskuse perepäev (08.11) pakkus külastajatele mitmesugust tegevust läbi maja: lustiti koos koeratüdruk Lottega, vaadati Heino Parsi armastatud nukufilme, mille aluseks on eesti lastekirjanduse klassika, mängiti professor Tähenärijaga ja võeti mõõtu peremängus. Huvilised said joonistada ja meisterdada töötubades, mida juhendasid illustraatorid Kadri-Maria Külaots, Tuulike Kivestu ja Kertu Sillaste. Avatud oli raamatukogu ja raamatudoktorite vastuvõtukabinet ning pööningul tegutses kohvik ja raamatute vahetuslaad.

Jõulupidude programm sai uue sisu, mille peategelane oli armastatud koeratüdruk **Lotte**. Ettevõetelele viidi läbi 10 jõulupidu.

Koostöösündmused

Lugemisprogramm „Lugemisisu“ lõpetas 7. ja alustas septembris 8. hooaega. Programmi eesmärk on innustada 5–13-aastasi lapsi lugema, pakkudes neile raamatutega tutvumise ja lugemise kõrvale kirjandusega seotud mängulist tegevust. Lapsed saavad raamatukogust valida endale lugemiseks meelepäraseid raamatuid. Läbiloetud raamatud pannakse kirja lugemispassi ja täidetakse nende kohta ülesanded. Kooliaasta lõpus premeeritakse kõiki lugemispassi täitnud lapsi lugemisdiplomiga. Lasteaialapsed osalevad programmis õpetaja eestvedamisel rühmana. Programmi läbinud lasteaiarühmi tunnustatakse samuti lugemisdiplomiga. Lisaks saavad lugemisprogrammis osalevad klassid ja lasteaiarühmad osaleda raamatukogudes toimuvates teematundides, mille materjalid on loodud keskuse poolt. Valikus on 10 teematundi erinevatele vanustele:

- Lugemismängude teematunnis on tähelepanu tähtede ja lugema õppimisel;
- „Raamatu teekonna“ tunnis antakse ülevaade raamatu valmimise etappidest;
- Kertu Sillaste koostatud illustratsioonitunnis vaadeldakse pildi tähtsust lasteraamatus ja erinevaid kunstitehnikaid;
- „Nukitsamehe raamatukogu“ tunnis tutvustatakse lasteaialastele mänguliselt raamatukogu olemust, tund valmis TLÜ vanemteadur Andra Küti osalusel;
- Kätlin Vainola juhendamisel loodi teematund „Teeme ise ajakirja!“, kus meediaõpe on ühendatud loovkirjutamise ülesannetega;
- Rahvakultuuri spetsialisti Maili Metssalu kaasabil valmis teematund „Oh sa jutt! Muinasjutt!“;
- „Detektiivitunnis“ (II kooliastmele) uuritakse nii vanemaid kui ka uuemaid raamatuid, kus lapsed kriminaalseid lugusid lahendavad;
- Loovülesanne (II kooliastmele) annab võimaluse läbi erinevate ülesannete tutvuda uuema kirjanduse, kirjanike ja kunstnikega ja seeläbi endale meelepärane raamat lugemiseks leida;
- „Aabitsatunnis“ saab tutvuda vanade aabitsate ja koolikommetelega;
- „Tahvlist tahvlini“ tund teeb ajarännaku saja aasta tagusesse koolilapse ellu;
- Eesti Raamat 500 aastale pühendatud programmis saavad lapsed ülevaate ajaloo tähtsamatest sündmustest, kirjasõna arengust ja lastekirjanduse tekkeloost.

Uuel hooajal lisandus haridusprogramm „Luuleduell“, mille koostas Viljandi Linnaraamatukogu huvijuht Anneli Kengsepp, kes oli Lugemisisu programmi koordinaator esimesel viiel hooajal.

Lugemisprogrammi 7. hooaeg lõppes 2025. aasta juunis järgmiste tulemustega:

- Osales 209 raamatukogu;
- Programmiga liitus 9014 last, sh lõpetas edukalt 6499 last;
- Lasteaiarühmi liitus 254, sh lõpetas edukalt 217;
- Hooaja jooksul toimus 2230 üritust ja teematundi;
- Osalejate tagasiside oli SI 77%, RI 9,2.

Sügisel alustas uuthooaega 209 raamatukogu, neist esmakordselt 35 raamatukogu.

Teist korda toimunud **Tartu Illustratsioonifestivalil TIF** (4.10.) oli sel korral fookus raamatuillustratsioonil koostöös Eesti Raamatu Aasta ja ELKiga. Toimusid mitmed töötoad,

esmakordselt ka kirjanike ja illustraatorite kiirkohting, vestlusringis oli üks teemadest kirjanike ja illustraatorite koostöö ning Bologna lasteraamatutes.

Laste ja noorte kirjandusfestival LUUP (13.-18.10.) toimus 9. korda Tartus ja Tallinnas ning mitmest sündmusest olid oodatud osa võtma lapsed üle Eesti. Festivali eesmärk on võimestada festivali formaadis laste ja noorte aktiivset omaosalust ja loometegevust kirjandusvaldkonnas ning laiendada festivali tegevusi ja ligipääsetavust festivali ettevõtjatele üle Eesti. Keskuse eestvedamisel toimus vabariikliku 4. klasside ettelugemisvõistluse finaali ning traditsiooniliselt toimus ka ettelugemise päeva tähistamiseks kogu päeva kestev otseülekanne, mis keskendus sel korra lastekirjanduse kuldvarale. Otseülekanne festivali FBs ja ERRi kultuuriportaalis jälgisid tuhanded lasteaija- ja kooliõpilased. Festivali peakorraldaja on Eesti Kirjanduse Selts, kaaskorraldajad ELK, Eesti Emakeeleõpetajate Selts, Tartu Linnaraamatukogu ja Tartu Elektriteater. Festivali toimumist toetasid Eesti Kultuurkapital, Tartu linn ja Soome Instituut.

17. oktoobril tähistati traditsioonilist **ettelugemise päeva**. Raamatuaastal lugesid tuntud näitlejad ette eesti lastekirjanduse proosaklassikat ning raamatukunstnikud lõid samal ajal kuuldule illustratsioone. Hinnanguliselt jälgis ekraani vahendusel ettelugemispäeva ligi 30 000 last igast Eestimaa nurgast ja mujaltki. Lugesid lugesid Taavi Tõnisson, Risto Vaidla, Rasmus Kaljujärvi, Kristiin Räägel, Eva Koldits, Roland Laos, Piret Kalda, Silva Pijon, Tarvo Krall, Hans Kristian Õis, Katri Pekri, Marta Laan, Tanel Saar, Elina Reinold ja Laura Nõlvak. Nende lugemist illustreerivad Laura Verte, Karel Korp, Kirke Kangro, Tuulike Kivestu, Reda Tomingas, Kadi Kurema, Elina Sildre, Anni Mäger, Joonas Sildre, Kristi Kangilaski, Triin Paumer, Takinada, Pamela Samel ja Anu Kalm.

Üle-eestiline 4. klasside **ettelugemise võistlus** kandis pealkirja „Kullast kallim“ ning üheskoos loeti Eesti Raamatu Aastast innustatult lugusid eesti lastekirjanduse klassikast, mis on esindatud raamatus „Eesti lastekirjanduse kuldvara“. Finaal toimus 18. oktoobril keskuses. Ettelugejate esinemist hindas žürii, kuhu kuulusid lastekirjanik Liis Sein ning näitlejad Laura Võigemast ja Jürgen Gansen. Finaalvõistlusele eelnesid maakondlikud voorud ning Tallinna ja Tartu linna võistlused, mille läbiviimisel abistasid keskraamatukogude lasteosakonnad ja Tallinna klassiõpetajad. Esimese kolme koha omanikele olid auhinnaks raamatupoe kinkekaardid, kõikidele osalejatele jäi võistluspäeva meenutama hea lasteraamat. Üle-eestilise 4. klasside õpilaste ettelugemise võistluse lõppvoor tulemused:

I koht – **Doora-Lea Pöder**, Tallinn, Kaarli Kool

II koht – **Lenna Holm**, Lääne-Virumaa, Sõmeru Põhikool

III koht – **Maria Usin**, Saaremaa, Kuressaare Vanalinna Kool

Keskuse **näitustegevus** oli mitmekesine ja rahvusvaheline. Aasta esimeses pooles toimus Viive Noore kureeritud illustratsiooninäitus „Terves kehas terve vaim“, kus osales 18 kunstnikku. Paralleelselt illustratsiooninäitusega oli pööningugaleriis avatud väljapanek olümpiamaskottidest. Suvel eksponeeriti keskuses leedu kunstnike Lina Dudaite ja Marius Jonutise ühisnäitust „Väikesed lood igal pool“ ning rahvusvahelist illustratsiooninäitust „Sea Change“. Tegemist oli näitusega, mis koosnes 200 ainulaadsest kunstniku loodud postkaardist, sh olid tööd autoritelt Axel Scheffler, Jackie Morris, Roger Mello ja Nicola Davies, Viive Noor, Catherine Zarip jpt.

Sügishooaega alustati suurnäitusega „Mükoloogia ehk seente salajane elu“, millele loodi ka mahukas ruumikujundus ja spetsiaalne haridusprogramm, näitusel osales 26 kunstnikku. Pööningugaleriis oli samaaegselt avatud 16 nukukunstniku näitus „Seente ja putukate salajane elu“. Aasta lõppes Leedu illustraatorite jõulunäitusega „Talvemaastikud“, kus osales 10 Leedu illustraatorit. Näitustegevus oli aktiivne ka väljaspool Eestit. Seoses peakülalise rolliga Bologna rahvusvahelisel messil loodi mitu uut ja mahukat näitust nii messile kui ka Bologna linna. (vt LISA 4. Näitused)

Ilon Wiklandi juubelinäituse „Pikk, pikk teekond“ kaks kohvrite komplekti jätkasid rändamist mööda rahvaraamatukogusid. 2025. aastal peatusid need 25 raamatukogus Raplamaal, Põlvamaal, Võrumaal, Harjumaal ja Tallinnas, kus toimus kokku 114 üritust 2106 osalejaga. Huvi näituse vastu on jätkuvalt suur ja 2026. aastal rändavad kohvrid Pärnumaal, Viljandimaal, Lääne-Virumaal, Ida-Virumaal, Hiiumaal, Saaremaal.

Head Read kirjandusfestivali (28.-30.05.) lasteprogramm toimus keskuses, Eesti autoritest esinesid Tiina Laanem, Ilmar Tomusk, Juhani Püttsepp, Triinu Laan ja Tiina Tammer, Kairi Look. Välisautoritest käisid külas Riikka Jänti ja Katie Kirby, Sanne Rooseboom ja Mark Janssen. Eriti publikurohke oli Lottie Brooks raamatute autor Katie Kirby esinemised.

Kadrrioru Kirjandustänavafestivalil (13.09.), mida korraldab Tallinna Kirjanduskeskus, tegutseti Tammsaare muuseumi hoovi lastealal. Lastekirjanduse telgi programmis olid kohtumised autoritega ning huvilised said meisterdada, mängida ja kuulata lugusid. Triinu Laan rääkis oma tegemistest ja raamatust „Poiss ja papa“ ning Liis Sein oma uutest teostest „Vapper vanaisa“ ja „Miks Jaan?“. Toimus veel mudilastund, muinasjututund ja meisterdamistund. Päevale pani punkti mängutund koos koeratüdruk Lottega. Lastetelki külastas päeva jooksul pea 200 külastajat.

Pärnu kirjandusfestivali (16.08.) lasteala programmi kureeris ELK teist korda. Päev juhatati sisse meeleoluka mudilastunniga, kus löid kaasa emad-isad koos lasteaiaaalistega. Lastealal vestlesid omavahel Ilmar Tomusk ja Liis Sein, kirjanikud Triinu Laan ja Tiina Laanem ning illustraatorid Sirly Oder ja Anne Pikkov. Autoritega kohtumiste vahel toimusid muinasjututund, lugemistund, mängutund ja meisterdamistund. Meelolu aitas luua kohtumine Professor Tähenärijaga. Lisaks toimus terve päeva vältel keskuse raamatudoktorite vastuvõtt, kes pakkusid külastajatele personaalseid konsultatsioone ja jagasid „retsepte“ lugemissoovitustega. Päeva jooksul osales lasteala tegevustes 265 osalejat.

Lastekirjanduse autorite tuurid „Tuleme külla!“ toimusid tavapäraselt kahel korral. 2025. aasta kevadel külastasid Valgamaal Tsirguliina ja Lüllemäe raamatukogu Reeli Reinaus, Hugo Vaher ja illustraator Urmas Viik. Sügisene tuur viis Järvamaale Aravete ja Koigi raamatukogudesse, kus esinesid Kadri Hinrikus, Ilmar Tomusk ja illustraator Anu Kalm. Keskuse algatatud lastekirjanike tuur sai alguse 2013. aastal ja tuuri korraldamist toetab Eesti Kultuurkapital.

Jätkus koostöö Eesti haiglate lasteosakondadega, kus on kasutuses **24 raamatukarusselli**. Uued raamatud hangiti Viljandi raamatukarussellile, mis seoses uue haigla valmimisega liikus edasi sihtasutusele Perekodu. Viljandi haiglasse jäi alles üks karussell. Heategevusfondi Aitan Lapsi! ja toetajate poolt 2018. aastal maaraamatukogudele kingitud 26 eridisainiga laste lugemiskeskusest „**Rampsu raamatukogu**“ olid töös kõikides maakondades ning toetasid Lugemisisu programmi läbiviimist.

Koostöös autorite ja kirjastustega toimusid järgmised raamatuesitlused:

- "Doktor Tindipleki töötuba", autor Priit Põhjala ja illustraator Ulla Saar (23.01);
- "Iiris, ilu ja instapildid", autor Reeli Reinaus ja illustraator Marja-Liisa Plats (5.02);
- „Atlantis“, autor Katrin Laur ja illustraator Urmas Viik (19.03);
- „Rahvariiete pillerkaar“, autor Liina Hergauk ja illustraator Kertu Sillaste (6.10.);
- „Kajakas“, autor Anti Saar (16.10);
- Kirjastus Koolibri uus aabits (22.10.);
- Põhjamaade Kirjanduse Nädala raames raamatut „Kui kõmiseb kõu“, autor Rakel Helmsdal (10.11.);
- „King nr 43“, autor Jaanus Vaiksoo ja illustraator Katrin Kaev (27.11).

Keskuse saal on olnud läbi aastate hinnatud **kontsertide** toimumispaik laste muusikakoolidele, kuid seoses MUBA avamisega on huvi vähenenud. 2025. esimesel poolaastal toimusid mõned kontserdid (Nõmme Muusikakool, VHK Muusikamaja, Rocca al Mare Kool). Sügisel sai tehtud otsus klaverist loobuda ja kasutada saali pigem haridusprogrammide läbiviimiseks.

2026. AASTAL ON KAVAS:

- luua keskuse ekspositsioonide uus sisukontseptsioon;
- luua Bologna messile lavaprogramm;
- analüüsida keskuses toimuvat laste vabaaja ja huvitegevust ning vajadusel uuendada programmi;
- jätkata koostööd 8 muuseumiga programmi „Puust ja punaseks“ läbiviimisel;
- jätkata koostööd koolide ja lasteaedadega pakkudes neile õppekavaga haakuvaid teema- ja raamatutunde;
- luua näituseprojekte, millega kaasneb erikujundus ja haridusprogramm;
- osaleda programmiga kirjandusfestivalil HeadRead, Kadrioru Kirjandustänav festivalil ja Pärnu kirjandusfestivalidel;
- tähistada lastekirjandusega seotud tähtpäevi: Eesti kirjanduse kooslugemise päev, emakeelepäev, ettelugemise päev, rahvusvaheline lasteraamatupäev jne;
- koostöös maakonnaraamatukogudega viia läbi Nukitsa konkurs, korraldada ettelugemise võistlus ning lastekirjanike turid.

LASTEKIRJANDUSE RAHVUSVAHELISTUMINE

Eesti oli 2025. aasta kevadel 62. Bologna lasteraamatumessi peakülaline, mis on üks maailma tähtsamaid lastekirjanduse ja illustratsiooni valdkonna sündmusi. Peakülalise staatus on kvaliteedimärk ning see auväärne roll andis Eestile ainulaadse võimaluse tutvustada oma lastekirjandust ja illustratsioonikunsti professionaalsele rahvusvahelisele publikule. Bologna messi peakülalise projekti ettevalmistus kestis neli aastat. Projekti vedasid ELK ja Eesti Kirjastuste Liit, kaasatud oli üle kümne partnerorganisatsiooni, ettevõtmist toetas kultuuriministeerium. Peakülalisena sai Eesti kasutada 31. märtsist 3. aprillini toimunud messi peahalli ja -lava. Nii suur nähtavus tõstis Eesti lastekirjanduse suurde fookusesse ja tõi kaasa meedia tähelepanu. Peakülalise sisustada oli messi peahallis asuv suur ja esinduslik näituseala - iga messikülastaja (üle 30 000 professionaali) kohtus Eesti illustratsiooni ja raamatukujundusega kohe sisenemisel. Messikeskuse näitus „Hello! Tere!“ tutvustas 40 Eesti tippillustraatori loomingut. Igalt kunstnikult oli väljas 3-5 tööd. Näitusest valmis kataloog ja illustraatori postkaart. Näitusealal oli väljas rikkalik raamatuvalik ning illustraatoreid tutvustavad videod. Messiga samal ajal oli Bologna kesklinnas avatud Eesti illustraatorite ja animaatorite ühishäitus „*Cittadini Creativi*“. Näitus koosnes suurtest ruumilistest objektidest, mida katsid raamatuillustratsioonid ja mis tervikuna moodustasid omaette linna. Näituse kuraator Bianca Soe julgustas külastajaid märkama lugusid ja tegelasi linnaruumis. Näituse arhitektid olid Karin Tõugu ja Triin Vaino (b210), graafilise disaini teostas Studio Studio. Illustraatoritest olid kaasatud Katrin Ehrlich, Heiki Ernits, Anu Kalm, Kristi Kangilaski, Tiiu Kitsik, Karel Korp, Liisa Kruusmägi, Kadri-Maria Külaots, Madli Lavin, Regina Lukk-Toompere, Lumimari, Viive Noor, Sirly Oder, Eiko Ojala, Triin Paumer, Anne Pikkov, Marja-Liisa Plats, Priit Pärn, Piret Raud, Jaan Rõõmus, Ulla Saar, Pamela Samel, Elina Sildre, Joonas Sildre, Kertu Sillaste, Marju Tammik, Reda Tomingas, Kristina Tort, Catherine Zarip, Urmas Viik. Animaatoritest Liisi Grünberg, Jaakop Ivask, Lyza Järvis, Uku Jürgenson, Rebeka Kruus, Elise Kruusel, Ida Lepparu, Kaimar Lomp, Cristo Madissoo, Eiko Ojala, Rael Pikkell, Piret Potter, Maria Rakitina, Lilli-Krõõt Repnau, Mia Rulli, Stella Salumaa, Kadi Sink, Kelly Tõnurist, Elli Zahradnikova. Lisaks näitustele korraldas Eesti messitiim mahuka programmi. Toimus üle 25 ürituse, sealhulgas autorivestlusi, seminare ja töötubasid. Messi avatseremoonial osalesid Eesti president Alar Karis ja kultuuriminister Heidy Purga. Muusikalist elamust pakkus messikülastajatele Silver Sepp. Messil osales sadakond Eesti illustraatorit, kirjanikke, kirjastajat, tõlkijat.

Lisaks Bolognale osaleti 2025. aastal **rahvusvahelistel raamatumessidel** Prahas, Frankfurdis ja Helsingis. Soome kirjastajatega toimusid septembris Helsingis eraldi kohtumised. Väliskirjastajatega suhtlemise kõrval on olulisel kohal kirjanike ja illustraatorite nõustamine ning nende kokku viimine väliskirjastustega. Kohtumiste põhjal saab öelda, et kirjastajate huvi eesti lastekirjanduse vastu on jätkuv. Kasvab ja areneb ka koostöö välismaiste lastekirjandusega tegelevate organisatsioonide ja festivalidega.

Möödunud aastal toimusid autorite esinemised Ameerika ühendriikides (Triinu Laan, Marja-Liisa Plats ja Joonas Sildre), Saksamaal (Joonas Sildre, Kairi Look, Veiko Tammjärv, Tiiu Kitsik, Kertu Sillaste) Belgias (Ulla Saar), Poolas (Reda Tomingas, Leelo Tungal, Urmas Reinmaa), Norras (Joonas Sildre), Itaalias (Anti Saar, Triinu Laan, Marja-Liisa Plats, Kertu Sillaste, Kadri-Maria Külaots), Hispaanias (Ulla Saar), Tšehhis ja Ungaris (Joonas Sildre), Põhja-Makedoonias (Urmas Reinmaa), Sloveenias (Piret Raud, Ulla Saar), Soomes (Joonas Sildre, Kätlin Vainola, Kertu Sillaste, Kadi Kurema, Ulla Saar), Leedus (Reda Tomingas, Triinu Laan, Ulla Saar) ja Lätis (Ulla Saar).

Suvel toimus taas **Müncheni Noorte- ja lasteraamatukogu kirjanike tuur** Baierimaa koolides, eesti autoritest oli kutsutud tuurile Kairi Look, kelle raamat „Piia Präänik kolib sisse“ ilmus 2025. aasta alguses saksa keeles.

Esmakordselt oli eesti autor kutsutud **Belgia lastekirjanduse festivalile Kabaal!**, mis toimub Antwerpenis. Esinemine ja töötoad toimusid Belgias tuuritanud näituse „Lugude linn“ raames. Festivalil osales illustraator Ulla Saar.

Koostöös Soome Lastekirjanduse Instituudiga toimus **projekt Sõnasillad**, milles kohtusid soome ja eesti autorid eesmärgiga luua ühist loomingut. Projekt osutus edukaks ning selle tulemusel on seni ilmunud kolm raamatut, üks soome ja eesti keeles, üks soome keeles ja üks eesti keeles. Soome keeles ilmunud Pamela Sameli ja J.S. Meresmaa raamatul on läinud nii hästi, et 2026. aastal tuleb raamatule järg.

Projekti *Tiny Books* jätkutegevusena ilmus leedu keeles Triinu Laane ja Ieva Babilate (Leedu) pildiraamat „Väike rebo“. Raamat ilmub ka eesti keeles. Samuti on projekt endiselt atraktiivne meie välispartneritele ning 2026. aastal ilmub kaks miniraamatut eesti ja andorra autorite koostöös. Eesti lastekirjanike ja illustraatorite loomingut avaldatakse jätkuvalt välismaal. 2025. aastal ilmus 35 tõlkeramatut (2024 - 42). Tõlgete arv püsib stabiilsena, keerulise majandusliku olukorra ja laste lugemishuvi vähenemisega seoses lükatakse sageli projekte edasi ning kirjastamise otsuseid kaalutakse pikemalt. 2026. aastal peaks ilmuma 37 tõlget.

2025. aastal olid enim tõlgitud kirjanikud Tiiu Kitsik, Reeli Reinaus ja Joonas Sildre, kellel kõigil ilmus aasta jooksul kolm tõlkeramatut seitsmes keeles. Enim eesti lasteraamatuid ilmus läti (5), leedu (5), soome (4) ja itaalia (4) keeles. Ülejäänud keeltes ilmus kaks või vähem teost. Suur rõõm on tõdeda, et üle pika aja ilmus eesti lastekirjandust taas rootsi, hollandi ja gruusia keeles.

Tähelepanuväärseimateks võõrkeelseteks väljaanneteks võib pidada Joonas Sildre „Kahe heli vahel“ ilmumist rootsi ja tšehhi keeles, Katrin Tõnissoni „Notsu suur soov“ ilmumist gruusia keeles ja Tiiu Kitsiku „Jalad“ ilmumist hollandi keeles.

Eesti illustraatorite head kunstilist taset hinnatakse kõrgelt ja üha enam tehakse neile kirjastustest otsepakkumisi. Katrin Ehrlich illustreeris nii näiteks raamatu Austraalia kirjastusele, Joonas Sildre Šveitsi kirjastusele ja Kertu Sillaste ning Pamela Samel Soome kirjastustele. Tõlkes ilmunud raamatute nimekiri ilmub jooksvalt keskuse kodulehel. 2025. aastal enim avaldatud Eesti raamatuillustraatorid olid Joonas Sildre (5 raamatut) ja Tiiu Kitsik, Marja-Liisa Plats, Anne Pikkov, Piret Raud ja Ulla Saar (3 raamatut).

Läinud aasta tõi mitmeid **rahvusvahelisi tunnustusi**. Suurim rahvusvaheline laste- ja noortekirjanduse raamatukogu maailmas, Müncheni noorteraamatukogu, valis 2025. aasta kataloogi „*The White Ravens*“ kaks Eesti lastekirjanduse teost: Kairi Looki ja Anne Pikkovi „Natuke suur“ ning Tiiu Kitsiku „Me kolime ära“. Tunnustusi pälvis Triinu Laane ja Marja-Liisa Platsi „Luukere Juhani juhtumised“: võideti Itaalia lasteraamatute auhind *Andresen Prize* keskastme juturaamatute kategoorias ning finalistinominatsioon Ameerika ühendriikide mainekale *Kirkus Review* auhinnale ja *Mildred L. Batchelderi* auhind parima tõlkes ilmunud lasteraamatu eest. Joonas Sildre illustreeritud teos „Võrratu Pii“ valiti *Kirkus Review* soovitusnimekirja. Kairi Looki ja Anne Pikkovi „Natuke suur“ ja Ulla Saare „Ita ja Piuks. Kohtumine“ jõudsid Bologna messi „*BRAW Amazing Bookshelf*“ valikusse. Ulla Saare raamatut esitleti Taiwani messil koos teiste erivaliku raamatutega. Andrus Kivirähk, Marja-Liisa Plats ja Piret Raud olid 2025. aasta Astrid Lindgreni auhinna nominendid. Läti Lastekirjanduse Keskuse korraldatud lugemisprogrammis „Laste-, noorte- ja lapsevanemate žürii 2025“ auhinnati Mari Teede ja Marja-Liisa Platsi raamatut „Ingmar ja meri“.

Ilmus inglisekeelne kataloog „*Children's Books from Estonia*“, mis tutvustab 22 teost ja nende autoreid. Bologna messiks valmis eesti lastekirjanduse klassikat tutvustav „*The Best Estonian Children's Books Of All Time*“. Kodulehel täiendati autorite profiile ning avaldati 38 uut tõlkekatkendit. Väliskirjastajaid, -partnereid ja tõlkijaid teavitati regulaarselt inglisekeelsete uudistega eesti lastekirjandusest.

Keskuse kodulehel on avaldatud lasteraamatute tõlkijate profiilid. Hetkel on nimekirjas 72 tõlkijat.

Eesti illustraatorite loomingut tutvustati näitustega Itaalias, Poolas, Leedus ja Lätis. (vt. Lisa 4. Näitused).

2026. AASTAL ON KAVAS

- tutvustada eesti lastekirjanike ja illustraatorite loomingut välismaal;
- osaleda raamatumessidel Vilniuses, Bolognas, Prahas, Göteborgis, Frankfurdis, Helsingis ja Busanis;
- jätkata rahvusvahelisi koostööprojekte;
- luua kontakte väliskirjastajate, -festivalide ja -organisatsioonidega;
- korraldada koostöös kirjastusega Päike ja Pilv väliskirjastajate visiit Eestisse;
- aidata eesti lastekirjanikel ja -illustraatoritel tutvustada oma loomingut välismaal, leida võimalusi festivalidel esinemisteks;
- ergutada eesti illustraatoreid osalema rahvusvahelistel illustratsioonivõistlustel;
- täiendada ja arendada inglisekeelset veebilehte;
- avaldada kirjanikke ja illustraatoreid tutvustavaid trükiseid;
- avaldada uudiskirja tõlkijatele ja kirjastajatele;
- eksponeerida illustratsiooninäitusi välisriikides;
- jätkata koostööd strateegiliste partneritega nagu Müncheneri Laste- ja Noorteraamatukogu, Eesti Kirjanduse Teabekeskus, Eesti Kirjastuste Liit.

LISA 1. MÕÕDIKUD

1. KÜLASTUSED

Jrk. nr.	Nimetus	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	sihttase 2026
1.1.	Külastusi	46 017	45 911	43 787	45 000
1.2.	Kodulehe külastusi	100 923	116 892	118 300	120 000
1.3.	Andmebaasi ELLSA külastajate arv	2592	1343	2625	1800

2. LASTEKIRJANDUSE ARENDAMINE

nr.	Nimetus	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	sihttase 2026
2.1.	Teabeallikad				
2.1.1.	Andmebaasis ELLSA autoreid	105	112	128	-
	sh kirjanikud	64	69	75	-
	sh illustraatorid	41	43	53	-
2.1.2.	Koostatud raamatute tutvustusi	133	146	124	110
2.1.3.	Avaldatud raamatute arvustusi	56	55	39	50
2.1.4.	Kirjastatud väljaandeid	4	4	10	3
2.1.5.	Vastatud päringutele	191	158	134	-
2.2.	Koolitused, ettekanded				
2.2.1.	Korraldatud koolitusi	14	14	8	-
	Keskmine RI	9,3	9,62	9,56	-
	Keskmine SI	81	91	87	-
2.2.2.	Osalejaid koolitustel (koos veebis osalejatega)	772	673	441	-
2.2.3.	Ettekandeid	76	51	38	-
2.2.4.	Artikleid	69	68	52	-
2.3.	Loomekonkursside täiskasvanutele	2	1	2	1
2.3.1.	Pildiraamatute konkurss „Põlvepikuraamat“, laekunud käsikirju	71	-	68	-
2.3.2.	Lastejutuvõistlus „Minu esimene raamat“, laekunud käsikirju	25	-	-	-
2.3.3.	Noorteromaani võistlus, laekunud käsikirju	-	15	-	-
2.3.4.	Laste- ja noortenäidendite võistlus	-	-	55	-
2.4.	Töötajate osalemised žüriides, komisjonides jm (LISA 5)	50	45	39	-
2.5.	Loomekonkursside lastele	3	2	5	4
	Sten Roosi muinasjutuvõistlusel osalejaid	253	241	368	-
	Kriitikakonkursil Kapsas osalejaid	88	83	130	-
	Esseekonkursil osalejaid	36	32	21	-
	„Kõik tunded on õiged“ osalejaid	-	-	2073	-
	Jutuvestmise konkurss „Räägi mulle üks lugu“	-	-	20	-

3. LASTEKIRJANDUSE POPULARISEERIMINE

Jrk.nr.	Nimetus	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	Sihttase 2026
3.1.	Lugejateenindus				
3.1.1.	Registreeritud lugejaid (aasta jooksul)	2 172	2 281	2368	2000
3.1.2.	Raamatukogu külastusi	23 900	22 982	21 670	20 000
3.1.3.	Laenutusi	70 588	69 602	70 607	70 000
3.1.4.	E-kataloogi külastusi	31 331	116 892	245 064	100 000
3.1.5.	E-kataloogi otsinguid	12 363	11 945	12 913	10 000
3.2.	Sündmused				
3.2.1.	Üritusi lastele	491	438	426	-
	sh mudilastunde	60	67	57	60
	sh haridusprogramme	325	296	264	250
	Rühmakülastuste RI	9,81	9,67	9,5	9
	Rühmakülastuste SI	93	91	89,5	90
	sh perekommikuid	22	21	22	20
	sh laste sünnipäevaprogramme	22	11	8	-
	sh raamatuesitlusi, HeadRead programm	17	16	21	-
	sh muud üritused	45	27	54	25
3.2.2.	Lasteüritustel osalejaid	14 198	11 600	14 161	10 000
3.2.3.	Sündmusi täiskasvanutele	29	26	21	-
3.2.4.	Täiskasvanute üritustel osalejaid	1103	1003	808	-
3.3.	Huviringid lastele keskses				
	Loovkirjutamine				
	tunde	91	99	70	-
	osalejaid	49	49	63	-
	Illustratsioonikunst				
	tunde	70	94	60	-
	osalejaid	59	92	39	-
	Raamatutund (al. sügis 2025)				
	tunde	-	-	14	-
	osalejaid	-	-	11	-
	Lugemisring (al. sügis 2025)				
	tunde	-	-	14	-
	osalejaid	-	-	5	-
	Huviringide RI	-	-	9,45	9
	Huviringide RI	-	-	85	85
3.4.	Näitused	55	40	23	19
	sh näituseid keskses	16	10	6	4
	sh näituseid mujal Eestis	39	30	17	15
	Tegelusnäitus „Pikk-pikk teekond“				
	Osalenud raamatukogusid	19	55	25	-
	Toimunud raamatutunde	100	264	114	-
	osalejaid	1755	4178	2106	-

3.5.	Koostööprojektid				
3.5.1.	Lugemisprogramm Lugesisu				
	hooajal osalenud raamatukogusid	211	211	209	200
	üksikosalejaid	8 924	9 815	9014	9000
	lasteaiarühmi	254	244	254	250
	RI	9	9,4	9,2	9
	SI	76	81	77	80
3.5.2.	Nukitsa konkurss				
	osalenud keskraamatukogusid	-	16	-	16
	hääletuses osalejaid	-	6 707	-	6 000
3.5.3.	Kirjandusmäng				
	osalenud maakondade võistkondi	16	-	16	-
	osalejaid	48	-	48	-
3.5.4.	Ettelugemiskonkursi finaali				
	osalenud keskraamatukogusid	17	17	17	17
3.5.5.	Lastekirjanike tuur „Tuleme külla!“ külastatud raamatukogusid	4	3	4	4
	osalejaid	280	250	260	-
3.5.6.	Kadriru kirjandustänavade festivali lasteprogrammis osalejaid	110	110	200	-
3.5.7.	Pärnu Kirjandusfestivali lasteprogrammis osalejaid	575	575	265	-
3.5.8.	Ettelugemispäev (veebis)	30 000	30 000	30 000	-

4. LASTEKIRJANDUSE RAHVUSVAHELISTUMINE

Jrk. nr.	Nimetus	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	Sihttase 2026
4.1.	Väliskirjastajaid, kes on avaldanud Eesti lasteraamatuid	20	24	26	30
4.2.	Välismaal ilmunud eesti autorite tõlkeid	39	42	35	37
4.3.	Avaldatud keeled	18	16	18	20
4.4.	Osaletud välismessidel (k.a. virtuaalsed)	5	5	4	5
4.5.	Autorite välisesinemisi	16	30	39	30
4.6.	Näituseid välismaal	9	6	6	5

5. RESSURSID

Jrk. nr.	Nimetus	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	01.01.2026
5.1.	Personal				
265.1.1.	Ametis töötajaid	19	19	17	18
5.1.2.	Koosseisulisi ametikohti	19	19	18	18
5.1.3.	Koormus	17,5	17,5	17,5	17,5
5.1.4.	Kõrgharidusega töötajaid	16	16	17	18
5.1.5.	Töötajate liikumised	2	1	3	-
5.2.	Kogud				
5.2.1.	Kokku teavikuid	68 868	69 367	67 064	-
	sh kinniskogu	33 571	33 362	31 537	-

	sh laenutuskogu	31 189	31 596	31 110	-
	sh illustratsioonikogu	4 108	4 409	4 417	-
5.2.2.	Ennistatud teavikuid	32	26	-	-
5.2.3.	Hoidlate keskmine temp. (Celsius)	21	21	20	-
5.2.4.	Hoidlate niiskustaseme ülemmäär (%)	36,8	46,8	60	-
5.3.	Eelarve (eurodes)	869 013	1 045 570	1 051 104	1 508 315
5.3.1.	Tegevuskulud (liik 20)	589 539	700 190	698 219	722 266
	sh personalikulu	425 269	514 470	524 470	558 889
	sh majandamiskulu	164 270	185 720	173 749	163 377
5.3.2.	Vahendid Riigi Kinnisvara ASile	201 159	214 079	206 213	218 549
5.3.3.	Investeering (teavikud kogusse)	23 000	23 000	23 000	23 000
5.3.4.	Omatulu (liik 44)	41 350	99 901	117 972	90 000
5.3.5.	Toetused projektidele	13 965	8 400	5 700	454 500

LISA 2. Publikatsioonid

Artiklid

Jaanika Palm. „Eesti lugude võlu Itaalias: suur huvi lasteraamatute vastu“. Postimees 19. aprill 2025;
Jaanika Palm. Ülevaade. Kirjandusaasta 2024. ERR kultuuriportaal, 23. detsember 2025;
Jaanika Palm. AK KIRJANDUSKOOL „Kassike ja kakuke“ pakub põnevat fantaasiamängu“. Postimees 19.oktoober 2025;
Jaanika Palm. „Killuke Aino Pervikut on meist igäühes“. Postimees 16.august 2025;
Helena Kostenok. „Eesti noorte lugemus on rahvusvahelises võrdluses väga hea“. Eesti Ekspress, 10. detsember 2025;
Kadri Naanu. „Kuidas saada aastaauhind?“. Sirp, 14. märts 2025.

Arvustused Kuu raamatu rubriigis

Jaauar. Anti Saar „Härra Haraldi unistuste aed“
Veebruar. Nereida Carrillo „Kuidas ära tunda vale info“
Märts. Nadja Sumanen „Rambo“
Aprill. Margit Saluste „Pink“
Mai. Mark Antonius Puhkan, Tuul Sepp ja Jeffrey Carbillet „Kajakasaar. Merelinnu lugu“
Juuni. „Kas sa seda lugu tead? Risti-rästi läbi raamatuloo“
August. Jean-Claude Mourlevat „Tagurpidi jõgi. Tomek“
September. Kätlin Vainola, Meria Palin „Lootuse puu“
Oktoober. Ilmar Trull „Veidi veidrad veised“
November. Rakel Helmsdal „Kui kõmiseb kõu“
Detsember. Liis Sein, Laura Verte „Lennart Meri. President“

Uudiskirja rubriik Varasalv

Hans Christian Andersen „Lumekuninganna“ (1973)
Astrid Lindgren „Väikevend ja Karlsson katuselt“ (1964)
Iko Maran „Londiste, õige nimega vant“ (1973)
Olivia Saar „Lövi Lõrr ja jänes Jass“ (1972)
Leida Tigane „Vanaema maja“ (1946)
Ernst Enno „Üks rohutirts läks kõndima“ (1957)
Donald Bisset „Kõnelused tiigri ja teisi jutte“ (1979)
Irma Truupõld „Rohelise Päikese Maa“ (1936)
Lehte Hainsalu „Kümme kooki“ (1990)
Harri Jänes „Hambaharja lugu“ (1989)
Mauri Kunnas „Jõuluvana“ (1990)

Postimees Apollo raamatuportali tutvustused (11 artiklit, 52 raamatut)

Jaauar: 5 vahvat raamatut teadmishuvilistele lastele;
Veebruar: 4 mõtlemapanevat pildiraamatut, mis jäävad kauaks hinge;
Märts: 6 tänavust lasteraamatut, mida kulka žürii kiidab;

Aprill: 4 raamatut, mis kutsuvad põnevatele ja salapärasele rännakutele;
Mai: 5 ägedat pildiraamatut, mis kutsuvad tegutsema;
Juuni: 4 lustakat lasteraamatut, millega suvele vastu minna;
August: 4 mõnusat raamatut, millega oma ajutegevust ergutada;
September: 7 raamatut, mille keskmes on vahvad vanavanemad;
Oktoober: 4 pildiraamatut inimsuhete üle arutlemiseks;
November: 5 õõvateost, millega pimedast ajast viimast võtta;
Detsember: 4 lasteraamatut, mis kutsuvad pühade eel sildu looma.

Ajakirjas Nukits 2025 ilmunud artiklid

- Jaanika Palm. Alguse ja lõpu semiootikast eesti lastekirjanduses Andrus Kivirähki loomingul näitel
- Katrinka Josephine Savimägi. Eesti ja võru keele vahekord Triinu Laane lasteloomingus
- Mariia Dorogova, Grete Lepvalts, Irene Randrüüt. Kribu-Krabu, Rampsu, salaseltsi, vanalinna ja raamatukogu detektiividega eesti lastekrimikirjanduse jälgedel
- Krister Kruusmaa. Lastekirjandusest andmepõhiselt
- Kui on hea tekst, hakkavad pildid kohe peas jooksuma. Triin Soone intervjuu illustraator Catherine Zaripiga
- Illustratsioon on nagu kehvussport. Triin Soone intervjuu illustraator Marja-Liisa Platsiga
- Eesti lastekirjanduse sündmusi 2025
- Kuidas jutustada Eesti lastekirjanduse lugu maailmale? Vestlusring Bologna messil osalenutega Kadri Naanu juhtimisel
- Mari Niitra. Läänemerest, aga mitte ainult.
- Mare Mürsepp. Mida lastekirjandusest otsitakse ja leitakse ehk Keelatud vikerkaar.
- Leelo Märjamaa. Uudiseid IBBY Eesti osakonnalt.
- Raamatukogus leidsin oma kutsumuse. Aasta lasteraamatukoguhoidja 2024 Ingrid Teder.
- Anna Kuuli. Koos loome lugude maailma.

LISA 3. Ettekanded

Kadrioru Saksa Gümnaasium (30.01.), Jaanika Palm „Noortekirjandusest ja noorte lugemisest“,

ELKi lastekirjanduse aastakoosolek (04.03.)

- Jaanika Palm „Esivanemate õlgadel. Eesti algupärane lastekirjandus 2024“
- Krista Kumberg „Igaühele midagi. Tõlkekirjandus lastele 2024“
- Helena Kostenok „Mõistmine algab kuulamisest. Noortekirjandus 2024“
- Triin Soone „Kuidas kujutada kassi? Eesti lasteraamatuillustratsioon 2024“

Pae Gümnaasium (20.03.), Anne Kõrge „Kirjandussoovitused 1.-3. kooliastme õpetajatele“ (sihtgrupp vene emakeelega õpilased eestikeelsel õppekaval)

Tartu algupärase lastekirjanduse päev "Põlvkonnad, koolkonnad ja hingesugulased meie laste ja noortekirjanduses" (16.04.), Jaanika Palm „Minevikuga tulevikku ehk kuidas selgitada lastekirjanduses pärandit ja ajalugu“

Tartu Raatuse Kool (8.05.), Jaanika Palm „Lastekirjandusest ja lugemisest“

Konverents „*Narrating the Child and the Baltic Sea*“ („Laps ja Läänemeri narratiivides“, 20.05., Södertörni ülikool, Stockholm, Rootsi), Jaanika Palm „*The sea as a connector, the sea as a divider. Childhood Memories and the Baltic Sea in Contemporary Estonian Children's Literature*“

Kirjandusfestival HeadRead (28.-30.05.)

- Riikka Jänntti „Väikese hiire“ sari, moderaator Katrin Tõnisson
- Katie Kirby „Lottie Brooks“ sari, moderaator Helena Kostenok
- Tiina Laanem „Liisu laseb jalga“, moderaator Liis Sein

Lääne Maakonna Keskraamatukogu (06.06.), Ernst Enno 150 kirjanduspäev Haapsalus, Jaanika Palm „Lillelalleradega meelemaastikel. Ernst Enno loomingust lastele“

FEP aastakonverents (12.06., Tallinn), Katrin Tõnisson „*Reading promotion - reading program for children "Lugemisisu"*“

Tartu Ülikooli raamatukoguhoidjate suveakadeemia (26.06.), Jaanika Palm „Lastekirjandus Eestis 21. sajandil“

Tartu Kirjanduse Maja kirjanduslik teisipäev (02.09.), Jaanika Palm „Mu lillelallerad lapsed. Ernst Enno lasteluuletajana“

Lugemisprogrammi Lugemisisu stardikoolitus (12.09., Tallinn)

- Jaanika Palm „Tähelepanekuid värskest lastekirjandusest“
- Silja Miks „Kaasahaaravad töölehed ja liikuvad nuputamisülesanded Canva ja Actionboundiga“
- Katrin Tõnisson „Lähemalt „Lugemisisu“ programmist. Materjalide ja teematundide tutvustus“
- Inger Klesment „Lugemine digiajastus- kuidas kõnetada järgmist põlvkonda?“
- Anneli Kengsepp „Uus teematund „Luuleduell““

XXII Üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev Viljandimaal (17.09., Viljandi)

Triin Soone „Ülevaade Eesti Lastekirjanduse Keskuse ettevõtmistest“

Kiusamisvaba Kooli baaskoolitus (23.09.), Jaanika Palm „Mõningaid mõtteid kiusamisest lasteraamatuis“

Pärnu Ülejõe Põhikool (15.10.), Helena Kostenok „Noortekirjandusest kirjandusõpetajatele“

ELKi seminar „Laps kirjanduses 13. Vete lood: sinihumanitaarne pilk lastekultuurile“ (20.10.)

- Ene-Reet Soovik „Mida küsib sinihumanitaaria?“
- Mare Kõiva „Sinised merelehmad ja tähised hobused“
- Jaanika Palm „Merest eesti lastekirjanduses“
- Krista Kumberg „Pervik ja meri“
- Elle-Mari Talivee „Noorteromaanid ja teismeliste suhted veega“
- Marko Mägi „Lapsepõlveni vesises lood(t)uses ehk vee-elu ja -ilu kajastamise keerukus“
- Mark Antonius Puhkan „Kunstniku rollist loodusteadusliku sõnumi vahendajana“
- Kaspar Jancis „Vesi minu loomingus“

Eesti Rahvakultuuri Keskuse koolitus KOVi kultuurikorraldajatele (19.02., 22.10., Tallinn) Triin Soone „Koostööst Eesti Lastekirjanduse Keskusega“

Rocca al Mare Kool (24.10.), Jaanika Palm „Kirjandus koolitundide rikastajana“

Rahvusraamatukogu kutsekoolitus (20.11., Tallinn), Triin Soone „Eesti Lastekirjanduse Keskusest“

EKI Keelefoorum 2025 (28.11, Tallinn), Triin Soone „Kas ja mida lapsed loevad?“

Baltic Librarians Congress CoBaL 2025 (03.12., Vilnius), Katrin Tõnisson „*Reading promotion in Estonia*“

Esinemised meedias:

- 23.01. Kuku raamaturahvas, Helena Kostenok (Anti Saar „Härri Haraldi unistuste aed“, Reeli Reinaus „Iiris, ilu ja instapildid“, Silja Aldudóttir „Elukas“ ja Ester Urbala „Koolipõlgurid“)
- 27.02. Kuku raamaturahvas, Jaanika Palm (Liis Sein „Minu maailm“, Tiiu Kitsik „Meie tee“, Piret Jaaks „Suur saladus“, Veronika Kivisilla „Pürgikasti pühapäev“ ja Nereida Carrillo „Kuidas ära tunda vale info“)
- 4.03. Jaanika Palm, Helena Kostenok Intervjuu ERRi teleuudistele seos lastekirjanduse aastakoosolekuga,
- 15.03. Vikerraadio „Loetud ja kirjutatud“, parimad laste- ja noorteraamatud. Jaanika Palm ja Helena Kostenok
- 26.03. Vikerraadio. Kultuursaade „Punk“. Eesti lastekirjanduse edulugu. Triin Soone ja Ulla Saar
- 03.04. Kuku raamaturahvas, Kadri Naanu (Juhani Püttsepp „Leierkasti lugu“, Ilmar Tomusk „Kukeleegu!“, Tiina Tammer „Siin on kodu“ ja Anne Muhoneni „Greibikollane tulevik“)
- 23.04. Vikerraadio. Edgar Valteri pärandi hoidmine on mahukas ülesanne. Triin Soone
- 15.05. Kuku raamaturahvas, Helena Kostenok (Nadja Sumanen „Rambo“, Tuul Sepp „Kajakasaar“, Leelo Tungal „Rõõmsat reisi, laulurästas!“ ja Roberto Perez-Franoco „Elu“)
- 23.05. Rahva Raamatu podcast „Raamaturännak“. Kust tuled, kuhu lähed laste- ja noortekirjandus? Jaanika Palm ja Helena Kostenok
- 31.05. Vikerraadio „Eesti lugu“, Jaanika Palmi intervjuu Piret Kriivanile lastekirjanduse ajaloost
- 07.06. Vikerraadio „Eesti lugu“, Jaanika Palmi intervjuu Piret Kriivanile „Meelisest Sipsikuni“
- 19.06. Kuku raamaturahvas, Anne Kõrge (Liis Sein „Miks Jaan?“, Justyna Bednarek „Kümne soki ebatavalised seiklused“, Éva Janikovszky „Käin juba lasteaias“ ja Margit Saluste „Pink“)

- 24.07. Kuku raamaturahvas, Jaanika Palm (Toon Tellegen „Kirjad ühele ja igaühele“, Mira Lobe „Ingo ja Drago“, Jaan Aru „Osav aju“ ja „Kas sa seda lugu tead?“)
- 4.09. Kuku raamaturahvas, Kadri Naaanu (Isabel M. Martins „Siit läheb piir!“, Mar Pavón „Täitsa imelik“, Rebecca Gugger „Sõnavarandus“ ja Marianna Oklejak „Ennenägemata ime“)
- 6.10. AK uudised, Triin Soone intervjuu Edgar Valteri pärandist.
- 9.10. Kuku raamaturahvas, Helena Kostenok („Oled sa näinud valget härga“, Johannes Selg „Sipelgas Si“, Tiina Tammer „Seened võtavad mõõtu“ ja „Võrratu Pii“)
- 13.11. Kuku raamaturahvas, Jaanika Palm (Liis Sein „Lennart Meri. President“, Anti Saar „Kajakad“ ja Rake Helmsdal „Kui kõmiseb kõu“)
- 12.12. Vikerraadio „Huvitaja“ saade, laste lugemisharjumused. Helena Kostenok
- 18.12. Kuku raamaturahvas, Helena Kostenok (Alexandra Salmela „Sild. Kitsekeste lugu“, Tiit Kitsik „Jooksvad ninad“, Jaanus Vaiksoo „King nr 43“ ja Bart Moeyart „Morris“)
- 18.12. Intervjuu Marii Kangurile Vikerraadios „Teise mätta otsast“. Jaanika Palm, Anti Saar
- 24.12, 25.12 ja 26.12. Jaanika Palmi intervjuu Jevgenia Savina-Loštšinale, Raadio 4 3 saateks sarjast Sipsiku otsinguil.

Kohalikud meediakajastused seoses Eesti peakülalise rolliga Bologna lasteraamatumessil:

- 17.03, Postimees. "Eesti on Bologna rahvusvahelise lasteraamatumessi peakülaline." Triin Soone, <https://raamatud.postimees.ee/8211563/eesti-on-bologna-rahvusvahelise-lasteraamatumessi-peakulaline>
- 27.03, Terevisioon (ERR). "Bologna rahvusvaheline lasteraamatumess ja peakülaline Eesti". Ulla Saar ja Liis Sein
- 28.03, Sirp. „Hello! Tere!“ – Eesti on Bologna lasteraamatumessi peakülaline. Triin Soone, <https://www.sirp.ee/hello-tere-eesti-on-bologna-lasteraamatumessi-peakulaline/>
- 30.03, ERRi kultuuriportaal "Eesti lastekirjandus on nüüdisaegne, isikupärase illustratsiooniga ja kvaliteetselt kirjastatud", Triin Soone: Eesti lastekirjandus on nüüdisaegne, isikupärase illustratsiooniga ja kvaliteetselt kirjastatud
- 31.03, AK uudised "Eesti kui peakülaline Bologna rahvusvahelisel lasteraamatumessil". Triin Soone, <https://jupiter.err.ee/1609638862/aktuaalne-kaamera>
- 1.04, ERRi kultuuriportaal "Eesti lastekirjanike ja illustraatorite töö pälvis Bologna raamatumessil kiidusõnu". Jaanika Palm, Anne Pikkov, <https://kultuur.err.ee/1609650929/eesti-lastekirjanike-ja-illustraatorite-too-palvib-bologna-raamatumessil-kiidusonu>
- 1.04, Kanal 2, Telehommik. "Bologna raamatumessist ja peakülalisest Eestist". Triin Soone
- 04.04, Ringvaade, ERR. Triin Soone ja kirjanikud <https://jupiter.err.ee/1609639126/ringvaade>

Välismeedia kajastused:

- Publishers in Estonia „See More Readers Turning to English Books“ (14.03.2025, Publishing Perspectives)
- Andersen n.420 (March 2025 issue, Magazine Andersen)
- Estonia is Guest of Honour at World's Largest International Children's Book Fair (14.03.2025, Global Estonian)
- Bologna Children's Book Fair 2025: Welcoming the Guest of Honor, Estonia (14.03.2025, Publishers Weekly)
- Interview with Estonian Publisher Vallo Kalvik, CEO of Hea Lugu (28.03.2025, Publishing Perspectives)
- Creative Citizens Exhibition (29.03.2025, Bologna Welcome)
- Mostra Cittadini Creativi (29.03.2025, Bologna Welcome)
- Estonian President to Open World's Largest Children's Book Fair (31.03.2025, The Baltic Times)
- Discovering BCBF2025 at Dawn (31.03.2025, BCBF YouTube Channel)

- Estonian President Visits Bologna (1.04.2025, Sestopotere)
- Estonia, Bologna Children's Book Fair Guest of Honour: 'Small Voices', Big Impact (1.04.2025, The Bookseller)
- Bologna Children's Book Fair 2025: Global Publishing Outlook (2.04.2025, Publishers Weekly)
- Bologna Children's Book Fair and Estonia as Guest of Honour (2.04.2025, Elniplex)
- Bologna Children's Book Fair and Estonia as Guest of Honour (1.04.2025, RAI News TG2 Mizari)
- Bologna Children's Book Fair 2025 (4.04.2025, Natoconlavaligia)
- La letteratura estone per l'infanzia alla Bologna Children's Book Fair (23.04.2025, Meridiano 13)

LISA 4. Näitused

Näitused ELKis

Illustratsiooninäitus „**Terves kehas terve vaim**“ (06.02.-03.05., kuraator Viive Noor). Osalesid: Katrin Ehrlich, Kadri Ilves, Anu Kalm, Tiiu Kitsik, Kadi Kurema, Anne Linnamägi, Regina Lukk-Toompere, Liisi Lukk, Liina Maadla, Natalia Mirzoian, Viive Noor, Anne Pikkov, Liis Roden, Kadri Roosi, Kaia Rähn, Ulla Saar, Pamela Samel, Catherine Zarip. Pööningul oli samaaegselt olümpiamaskottide väljapanek.

Leedu kunstnike Lina Dūdaitė ja Marius Jonutise näitus „**Väikesed lood igal pool**“ (06.05.-27.06.)

Rahvusvaheline illustratsiooninäitus „**Sea Change**“ (01.07.-06.09.) Ruumiline näitus 200 ainulaadse kunstnikupostkaardiga, sh tööd autoritelt Axel Scheffler, Jackie Morris, Roger Mello ja Nicola Davies, Viive Noor, Catherine Zarip jpt.

Illustratsiooninäitus „**Mükoloogia ehk seente salajane elu**“ (09.09.-29.11.) Osalesid: Made Balbat, Katrin Ehrlich, Kadri Ilves, Tiiu Kitsik, Tuulike Kivestu, Maria Kooskora, Kadi Kurema, Anne Linnamägi, Olivia Lipartia, Regina Lukk-Toompere, Liina Maadla, Jüri Mildeberg, Piret Mildeberg, Viive Noor, Sirly Oder, Anne Pikkov, Tiina Mariam Reinsalu, Liis Roden, Kadri Roosi, Kaia Rähn, Ulla Saar, Maris Siimer, Elina Sildre, Catherine Zarip, Reda Tomingas, Maarja Vannas. Näitusega kaasnes erikujundus ja haridusprogramm.

Nukunäitus „**Seente ja putukate salajane elu**“ (09.09.-29.11.) Osalesid: Annika Aedma, Sveta Aleksejeva, Irina Fomina, Oleg Leontšik, Natalja Lepihhina, Lada Mil, Ljubov Mirošnitšenko, Tatjana Mohrjakova, Olga Norviliene, Anna Sedaja, Ksenia Šinkovskaja, Svetlana Sorgina, Nadezda Uibopuu, Evelin Vassar, Natalja Volohhonski ja Maris Willadsen. Näituse kuraator oli Tatjana Mohrjakova.

Leedu illustraatorite jõulunäitus „**Talvemaastikud**“ (01.12.2025-17.01.2026) Osalesid: Simona Buzè, Ula Rugytė, Aušra Kiudulaitė, Ieva Babilaitė, Lina Žutautė, Reda Tomingas, Neringa Mongirdaitė, Kęstutis Kasparavičius, Elena Selen, Agnė Nananai.

Näitused välismaal

Eesti illustraatorite näitus “Hello! Tere!” Bologna lasteraamatute messi peahallis (31.03.-3.04.) Eksponeeriti 40 illustraatori loomingut: Katrin Ehrlich, Heiki Ernits, Kadri Ilves, Alvar Jaakson, Katrin Kaev, Anu Kalm, Kristi Kangilaski, Kirke Kangro, Tiiu Kitsik, Tuulike Kivestu, Karel Korp, Liisa Kruusmägi, Kadi Kurema, Anne Linnamägi, Regina Lukk-Toompere, Lumimari, Jüri Mildeberg, Anni Mäger, Gerda Märten, Viive Noor, Sirly Oder, Anne Pikkov, Marja-Liisa Plats, Olga Pärn, Priit Pärn, Piret Raud, Priit Rea, Jaan Rõõmus, Ulla Saar, Stella Salumaa, Margit Saluste, Pamela Samel, Elina Sildre, Joonas Sildre, Kertu Sillaste, Catherine Zarip, Marju Tammik, Reda Tomingas, Kristina Tort, Urmas Viik. Näitus oli osa Eesti aukülalise programmist Bologna rahvusvahelisel lasteraamatumusil.

Ruumiline näitus “Cittadini Creativi” (“Lugude linn”) Bologna lasteraamatute messi raames Palazzo d’Accursios, Bolognas (29.03.-13.04.) Osalesid: Katrin Ehrlich, Heiki Ernits, Anu Kalm, Kristi Kangilaski, Tiiu Kitsik, Karel Korp, Liisa Kruusmägi, Kadri-Maria Külaots, Madli Lavin, Regina Lukk-Toompere, Lumimari, Viive Noor, Sirly Oder, Eiko Ojala, Triin Paumer, Anne Pikkov, Marja-Liisa Plats, Priit Pärn, Piret Raud, Jaan Rõõmus, Ulla Saar, Pamela Samel, Elina Sildre, Joonas Sildre, Kertu Sillaste, Catherine Zarip, Marju Tammik, Reda Tomingas, Kristina Tort ja Urmas Viik. Kuraator Bianka Soe, partnerid arhitektuuribüroo b210, disainistuudio Studio Studio.

Rahvusvaheline illustratsiooninäitus „Maagiline mets“. Näitusel osaleb 48 kunstnikku 15 riigist 72 tööga. Eestist osalevad: Katrin Ehrlich, Kadri Ilves, Kristi Kangilaski, Tuulike Kivestu, Kadi Kurema,

Anne Linnamägi, Regina Lukk-Toompere, Jüri Mildeberg, Piret Mildeberg, Piret Niinepuu-Kiik, Viive Noor, Anne Pikkov, Marja-Liisa Plats, Ulla Saar, Kertu Sillaste, Catherine Zarip ja Urmas Viik.

- Läti Rahvusraamatukogu, Riia (11.02.-30.04.)
- Baltimere Kultuurikeskuse galerii, Gdańsk, Poola (24.05.-29.06.)
- Płocki Kunstigalerii, Poola, Płocka Galeria Sztuki, (12.07.-24.08.)
- Krakowi Kultuurikeskus „Białoprądnicki mõis, Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki”, Poola (02.10.-17.10.)

Eesti-Hispaania illustratsiooninäitus „Peegeldused/Reflexiones“, (kuraatorid Viive Noor, Laura Pérez Granel) Leedu Martynas Mažvydase rahvusraamatukogu (04.11.2024-26.01.2025). Näitusel osaleb 15 Eesti ja 10 Hispaania kunstnikku. Eestist osalevad Katrin Ehrlich, Kadi Kurema, Anne Linnamägi, Regina Lukk-Toompere, Jüri Mildeberg, Piret Mildeberg, Piret Niinepuu-Kiik, Viive Noor, Catherine Zarip, Urmas Viik, Tiina Mariam Reinsalu, Anne Pikkov, Ulla Saar, Kadri Ilves ja Liis Roden.

Näitused mujal Eestis

Eesti Rahva Muuseum: “Lugude linn” (24.07.-27.08.)

Jõhvi Kunstikooli galerii:

„Maagiline mets“ (11.12.2024-17.01.2025)

„Libarebane. Rebase võlu“ (28.01.-04.03.)

Tapa Vallaraamatukogu:

“Raamatusse ja raami. Piltidega imet tabamas” (17.02.-04.04.)

„Libarebane. Rebase võlu“ (07.04.-30.05.)

“Terves kehas terve vaim” (05.08.-30.10.)

„Maagiline mets“ (10.11.2025-30.01.2026)

Pärnu Uue Kunsti Muuseum: Eesti-Hispaania näitus “Peegeldused/Reflexiones” (28.06.-07.09.)

Saare Maakonna Keskraamatukogu:

„Libarebane. Rebase võlu“ (16.06.-19.09.)

Eesti-Hispaania illustratsiooninäitus “Peegeldused/Reflexiones” (06.10.2025-30.01.2026)

Pokumaa galerii: Valik Edgar Valteri teoseid (01.06.-30.08.)

Kärdla Kultuurikeskus: “Põgus pilguheit läbi aja” (05.06.-31.07.)

Lääne Maakonna Keskraamatukogu lasteosakond:

“Põgus pilguheit läbi aja” (08.09.-01.11.)

“Raamatusse ja raami” (26.11.2024-25.01.2025)

“Terves kehas terve vaim” (06.12.2025-31.01.2026)

Rapla Keskraamatukogu lasteosakond: “Robotite muinasjutud” (01.12.2024-31.01.2025)

Tartu Tamme Gümnaasium: “Meenutamaks lapsepõlveraamatuid” (01.03.-31.03.)

LISA 5. Töötajate osalemised komisjonides ja žüriides

Triin Soone

- Eesti Raamatu Aasta peakomitee liige
- rahvaraamatukogude nõukogu liige
- Narva kunstiresidentuuri žürii
- Ilon Wiklandi nimelise noore kunstniku preemia žürii
- Edgar Valteri nimelise illustratsioonipreemia žürii
- Apollo aasta parimad raamatud žürii
- Rahva Raamatu konkursi „Aasta Raamat 2025“ žürii

Anne Kõrge

- heade laste- ja noorteraamatute žürii
- Rahva Raamatu konkursi „Aasta Raamat 2025“ žürii
- Põhja-Tallinna lasteaedade luulekonkursi žürii
- ettelugemis võistluse Tallinna eelvoorü žürii

Helena Kostenok

- heade laste- ja noorteraamatute žürii
- arvustusvõistluse Kapsas žürii
- Apollo aasta parimad raamatud žürii
- üleriigilise 3. ja 4. klasside õpilaste kirjandusmängu finaali žürii

Jaanika Palm

- heade laste- ja noorteraamatute žürii
- Karl Eduard Söödi lasteluulepreemia žürii
- noorte luuleprõmmu žürii (Tartumaa eelvoor, vabariiklik voor)
- arvustusvõistluse Kapsas žürii
- Rahva Raamatu konkursi „Aasta Raamat 2025“ žürii
- Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali liige
- Kultuurkapitali nõukogu liige

Kadri Naanu - esseekonkursi „Puhas toit põllult taldrikule“ žürii

Ulla Saar

- kauneimate lasteraamatute žürii
- Kultuurkapitali Traducta programmi ekspertkomisjoni liige
- Põlvepikuraamatu konkursi žürii

Tiina Undrits

- Sten Roosi nimelise muinasjutuvõistluse žürii
- heade laste- ja noorteraamatute žürii
- üleriigilise 3. ja 4. klasside õpilaste kirjandusmängu finaali žürii

Liis Sein

- Kiili Gümnaasiumi algklasside etluskonkursi žürii
- üleriigilise ettelugemis võistluse finaali võistluse žürii

Katrin Tõnisson

- jutuvestmiskonkursi „Räägi mulle üks lugu“ žürii
- laste- ja noortenäidendite võistluse žürii

Ülle Väljataga

- Sten Roosi nimelise muinasjutuvõistluse žürii
- arvustusvõistluse Kapsas žürii
- üleriigilise 3. ja 4. klasside õpilaste kirjandusmängu finaali žürii

Karmen Velitschinsky

- üleriigilise E-kataloogi töörühma liige
- ERÜ lasteteeninduse toimkonna liige